

NIKS

8

oktober '82

maandblad van de
NVSH werkgroep

JEUGDEMANCIPATIE

EERT UW HATER EN UW LOEDER

Anti~opvoedingsnummer

f3,50.

Kolofon

Adressen

Kinder telefoons

NIKS 6e jaargang No 8

Naar
Integratie
Kinder-
Seksualiteit

Uitgave 1

LANDELIJKE WERKGROEP JEUGD-
EMANCIPATIE van de NVSH

Administratie

NIKS
Postbus 6614
3002 AP Rotterdam

Redactie

Hans Arts
Bob Ferguson
Gorrit Goslinga
Rik Wanders

Abonnementen

Voor 1982 kost een abonnement
f31,50. Toezending in blanco
envelop: f45,-.
Abonnementen kunnen elke
maand ingaan. Opzeggen vóór
1 januari.
Losse nummers kosten f3,50. Bij
toezending per post: f4,50.
Betalingen na ontvangst van
aksept-giro-kaart.
Postrekening 3436887
NVSH-LWGJ, Utrecht

Advertenties

Tarieven:
Hele pagina: f65,-
Halve pagina: f35,-
Kwart pagina: f20,-
Regel-advertenties:
f0,60 per regel.
Advertenties die afbreuk
doen aan de beoogde functie
van het blad kunnen door
de redactie worden geweigerd.

Overname artikelen

Alleen na schriftelijke
toestemming van de redactie.

Druk

'De Woelrat', Boskoop.

Verspreiding

'Macula', Boskoop.

Met "ingezonden" aangeduide
artikelen verwoorden niet nood-
zakelijkerwijs de mening van de
redactie.

NVSH-ALGEMEEN

Nederlandse Vereniging voor
Seksuele Hervorming (NVSH)
Postbus 64
2501 CB Den Haag
tel. 070 - 46 97 09
Telefonische hulpdienst:
tel. 070 - 60 00 10

LWGJ

Landelijke Werkgroep
Jeugdemancipatie (LWGJ)
Postbus 132
5240 AC Rosmalen

Afdelingswerkgroepen Jeugdemancipatie / Pedofilie

Amsterdam	Blauwburgwal 7-9
Deventer	Postbus 692
Eindhoven	Postbus 440
Groningen	Postbus 1387
Den Haag	Gr. Hertoginnelaan 203
Maastricht	Rechtstraat 20
Nijmegen	Postbus 6728
Rotterdam	Kon. Emmaplein 1
Tilburg	Postbus 1251
Utrecht	Wittevrouwensingel 100
Venlo	Postbus 635
Zaandam	Rode Zee 67

Inlichtingen over voorlichting:
tel. 073 - 41 29 53

Overige kontaktadressen

Breda	Postbus 3773
Leiden	Postbus 136 (B. Füss)
Middelburg	Postbus 201
Tiel	St. Agnietenstr. 19

Komitee Kindervuist

Kindervuist Postbus 9899
3506 GW Utrecht

De kindertelefoons zijn bestemd
voor iedereen tot ongeveer 18
jaar en wil helpen met inlich-
tingen, raad en hulp. Kinder-
telefoons zijn anoniem, dat wil
zeggen dat niemand informatie
krijgt over de kinderen die
bellen.

Kindertelefoons zijn over het
algemeen bereikbaar op werk-
dagen van 4 uur 's middags tot
8 uur 's avonds.

Amsterdam	020 - 22 44 55
Dordrecht	078 - 17 42 19
Eindhoven	040 - 45 18 18
	040 - 44 44 11
Den Haag	070 - 92 42 42
Groningen	050 - 14 10 10
Heerlen	045 - 72 22 33
Maas en Waal	08870 - 58 00
Rotterdam	010 - 22 44 55
Utrecht	030 - 52 25 00
Venlo	077 - 1 88 88

Meisjes

Meisjestelefoon:
Breda 076 - 22.25 90
Enschede 053 - 30 35 78
Land van Cuyk 08855 - 52 66
Leiden 071 - 12 60 52
Maastricht 043 - 1 19 65
Nijmegen 080 - 22 28 01
Utrecht 030 - 32 20 20
Zoetermeer 079 - 16 46 69
Zwolle 05200- 1 86 59

Jongens

Jongenstelefoon:
Amsterdam 020 - 25 22 25

OPVOEDING: een vergruizeld ideaal

IN "EMILE" SCHREEF J.J. ROUSSEAU TWEE EEUWEN GELEDEN DAT OUDERS MOESTEN OPHOUDEN HUN KINDEREN TE VERWAARLOZEN EN TE BEHANDELEN ALS KLEIN FORMAAT VOLWASSENEN. HIJ BESCHREEF DE IDEALE OPVOEDING: DE KINDERLIJKE GEVOELENS MOESTEN ZICH VRIJ KUNNEN ONTPLOOIEN; HET VERSTAND MOEST NIET ALS EERSTE MAAR ALS LAATSTE GAVE WORDEN ONTWIKKELD. HET KIND MOEST VOORAL DOOR ERVARING WIJS WORDEN.

De opvoeding, in en vanuit alle ideologieën, en de opvoedkunde (pedagogiek) vereren Rousseau noch immer als een grote, hoewel te zeer idealistische voorloper. Hoe ver zij van zijn idealen zijn afgedwaald kan iedereen ontdekken die de moeite neemt een willekeurige pagina op te slaan van zijn pedagogische genesis, "Emile". Dit nummer van NIKS bevat in hoofdzaak grotere en kleinere artikelen die gaan over de strijd tegen de opvoeding. Tegen de gevestigde opvoedingspraktijken waar kinderbegeleiders en -bevrijders op stuiten bij kindertelefoon en kindervuist. Tegen de opvoeding als instelling, waartegen de stadsindianen en de anti-pedagogen elk op hun eigen wijze fulmineren aan gene wijze van

GORRIT GOSLINGA

onze oost-grens. Opvoeding zoals Rousseau zich die voorstelde, uitgaande van de eigenheid en (vol)waardigheid van ieder mens vanaf de geboorte: het is een natuurprodukt dat dermate is gaargekookt in christelijke, socialistische en materialistische sausjes dat de neiging begrijpelijk is het maar met het kleinburgelijke sop weg te gooien. Maar er is geen paradijs meer om helemaal opnieuw te beginnen. Bewustwording van wat er oorspronkelijk was en wat is foutgelopen kan hoogstens leiden tot strijdbaarheid tegen een ontwaarde wereld. Onze kinderen zullen die strijdbaarheid hard nodig hebben.

LEDEN EN DONATEURS GEVRAAGD

DE LWGJ HEEFT IN VERBAND MET DE FINANCIËLE SITUATIE ZEER DRINGEND BEHOEFTE AAN LEDEN EN DONATEURS (ZIE HIEROVER DE RUBRIEK "GESNEDEN KOEK" OP PAG. 13).

Elk NVSH-lid kan gratis en zonder enige verplichting lid worden van de LWGJ, en telt dan mee bij de toewijzing van geld uit de centrale NVSH-pot. Iedereen kan donateur van de LWGJ worden - ook LWGJ-leden - tegen een bedrag van minimaal f 25,- per jaar. Voor NVSH-leden geldt een minimale LWGJ-donatie van f 10,- per jaar. Donateurs ontvangen een dankbetuiging en een jaarverslag. Aspirant-leden en -donateurs kunnen zich aanmelden bij Postbus 132 te Rosmalen, eventueel onder vermelding van NVSH-lidnummer. Wie lid wil worden vermeldt of toezending van uitnodigingen voor vergaderingen op prijs wordt gesteld; wie een donateurschap beoogt vermeldt het bedrag van de jaarlijkse bijdrage. Een acceptgirokaart wordt daarna toegezonden.

Gorrit Goslinga, sekretaris LWGJ.

Inhoud:

Basis-layout: Rik Wanders
Omslagfoto: Marijke Mooij

Aan deze NIKS werkte mee: Jan Schuijjer

- 4 ANTI-PEDAGOGEN: OPVOEDING IS KINDERMISHANDELING
Gorrit Goslinga
- 6 KINDERVUIST VIERDE SINT JUTTEMIS
Rik Wanders
- 8 HOE BRENG IK VADER EN MOEDER OM HET LEVEN
Rik Wanders
- 10 KINDETELEFOON: INDIVIDUELE HULPVERLENING EN/OF
EMANCIPATIEMIDDEL?
Hans Arts
- 12 AFFICHE VAN DE MAAND
- 13 GESNEDEN KOEK
- 14 LEESDIS
- 18 BLIKVOER
- 21 SNOEPGOED
- 23 PLAKPLEK/AGENDA

Foto: Ben Wolbers

Erkenning voor het geminachte kind

Anti-pedagogen: opvoeding is kindermishandeling

TOEN GUUS KUIJER MET ZIJN BOEKJE "HET GEMINACHTEN KIND" IN 1980 DE KNUPPEL IN HET PEDAGOGISCHE HOENDERHOK WIERP, VIEL AL SPOEDIG DE HELE GEVESTIGDE OPVOEDKUNDE OVER HEM HEEN. WAT HIJ UIT ERVARING EN WAARNEMING KONKLUDEERDE EN IN GROTE WOEDEN OP PAPIER GOOIDE, WAS NIET OP ENIGERLEI WETENSCHAPPELIJKE THEORIE GEBASEERD. TOCH MANIFESTEERDE ZICH TEZELFDERTIJD EEN GROEP WETENSCHAPSMENSEN, MET NAME IN HET DUITSE TAAIGEBIED, DIE GEFUNDEERD EN SAMENHANGEND TOT DEZELFDE KONKLUZIES KWAMEN ALS KUIJER. BOVENDIEN SLUITEN DE THEORIEËN VAN DE "ANTI-PEDAGOGEN" NAUW AAN BIJ DE SEKSUOLOGISCHE INZICHTEN VAN VAN USSEL EN DE BATSELIËR EN BIJ DE AMERIKAANSE ANTI-PSYCHIATRIE.

Van de belangrijkste woordvoerders van de anti-pedagogiek komt de bekendste, de Zwitserse Alice Miller, ook voort uit de psychiatrie. In 1975 legde zij haar 20 jaar oude praktijk in die discipline neer omdat zij door het boek "Antipedagogik" van E. von Braunmühl tot het inzicht was gekomen dat de meeste psychische schade het gevolg is van verkeerd opvoedingsgedrag. Von Braunmühl spreekt over de "opvoedingsoorlog" waarbij ouders geestelijk geweld toepassen tegen hun kinderen en wel zodanig dat de kinderen zich innerlijk onderwerpen aan hun wil en geheel verdringen wat hen wordt aangedaan. Deze notie is nader uitgewerkt door K. Rutschky in zijn bundel "Schwarze Pädagogik". Rutschky dokumenteert aan de hand van teksten uit de 18e en 19e eeuw hoe ouders door het stellen en afdwingen van opvoedingsdoelen hun kinderen tot hun lijfeigenen hebben gemaakt. Doelen als vlijt, netheid, aangepastheid, eerbied voor het gezag worden afgedwongen door opvoedingsmiddelen: straf, beloning, dreiging, afleiding, liefdesonthouding.

Manipuleren

Alice Miller toont in haar drie boeken aan dat de zwarte pedagogiek in de loop van de 20e eeuw subtieler en daardoor schadelijker is geworden. Op lijfstraffen of openlijke vernedering kun je als kind met woede reageren en later als volwassene met verbittering terugzien. Maar je bent tenminste jezelf gebleven. Dat is niet het geval als je als kind zodanig wordt gemanipuleerd door je opvoeders, dat je wordt afgeleerd met woede of met andere emoties te reageren; dat je integendeel wordt bijgebracht hen dankbaar te zijn en

king waar hij de hele pedagogiek (opvoedkunde) een wetenschappelijk georganiseerd borddeel noemt, waarin kinderen worden geïntoxiceerd.

GORRIT GOSLINGA

hen te ontzien. Deze moderne versie van het "eert uw vader en uw moeder" leidt tot neuroses, méér dan de onderdrukking en vernedering zelf.

Bordeel

Zijn dus doelen en middelen van de opvoeding dezelfde gebleven, de hantering van de middelen is veranderd: minder lichamelijk en minder openlijk, daardoor minder herkenbaar en indringender. Miller trekt een vergelijking met een patiënt in een inrichting: het kind wordt onder het motto "om je eigen bestwil" behandeld tot het uit zichzelf doet wat de opvoeders wensen. Von Braunmühl maakt een nog krassere vergelij-

Herhalingsdwang

Volgens Miller heeft deze manier van opvoeden - de algemene manier dus - twee belangrijke gevolgen als het al dus geminachte kind eenmaal volwassen is geworden. Wordt iemand zelf ouder en opvoeder zonder ooit geleerd te hebben de eigen behoeften te voelen en de eigen belangen te verdedigen, dan kan zij (of hij) slechts bekende, vaste opvoedingsregels hanteren. Daarmede wordt onbewust de tragedie van de eigen jeugdervaringen aan een volgende generatie doorgegeven. Deze herhalingsdwang, waarbij opvoeding bovenal een behoefte van de ouder is, werd al in 1926 door Wilhelm Reich onderkend.

Narcisme

Ten tweede leidt, zoals hierboven gesteld, de aangeleerde vervreemding - verdringing van de echte emoties - bij een deel van de opgevoeden tot neuroses. De natuurlijkheid die iemand op jonge leeftijd bezit: de vermogens tot zinnelijk genieten, tot aandacht en waardering verwerken, tot spontane uiting van diepe gevoelens; dit alles kortom kan door de opvoeders op twee manieren worden aangetast.

- Ofwel door afstraffing en/of verwaarlozing van deze natuurlijkheid, waardoor de persoon wordt afgevlakt en later herhalingsdwang vertoont;
  - Ofwel door verdringing van de natuurlijkheid door aangeleerde emoties, die eigenlijk die van de opvoeder(s) zijn, zodat de persoon een onwaarachtig gevoelsleven zal vertonen.
- Mensen uit deze laatste groep zijn volgens Miller "narcistisch noodlijdend", dat wil zeggen voortdurend vergeefs op zoek naar begrip, serieus genomen worden, bewondering door anderen. Dit zoe-

HET KERNGEZIN

ken wordt nooit bevredigd omdat het gevoel voor eigenwaarde niet is ontwikkeld. Deze narcisten kunnen daarom niet beminnen en niet bemind worden. Zij zullen depressief worden of vluchten in grootheidswaan. Als uitgewerkte voorbeelden behandelt Miller in "Het drama van het begaafde kind" de biografieën van Adolf Hitler, van een kindermoordenaar en van Christiane F., de beroemdste drugsverslaafde aller tijden.

Zwijgend kind

Op de gesignaleerde kwalen hebben de anti-pedagogen twee geneesmethoden. Ten aanzien van de psychiatrische patiënt dient de behandelende psychiater ervoor te waken, in de rol van nieuwe opvoeder terecht te komen. Door te pogen de patiënt met het verleden te verzoenen zou hij dat verleden bevestigen en de vervreemding handhaven. In plaats daarvan moet hij op zoek gaan naar "het zwijgende kind in de patiënt" en deze de kans geven het verdriet, de vernedering, de woede alsnog te beleven en zo tot zichzelf te komen: verbitterd, maar uiteindelijk met een gevoel van eigenwaarde. Vanuit een andere invalshoek is ditzelfde eerder gesteld door de anti-psychiaters (Laing o.s.) in de V.S.

Freud

Van algemener belang zijn de aanbevelingen aan ouders en aan anderen die met jonge kinderen te maken hebben. De kinderlijke natuurlijkheid moet worden beantwoord en bevredigd. Daarbij gaat het niet in de laatste plaats om lustbevrediging. Miller stelt - en hier sluit zij nauw aan bij Van Ussel en De Batslier in België - dat een kind dat vanaf het begin seksueel wordt gestimuleerd - met de hand of met de mond - dit ervaart als vorm van liefde en aandacht. Als de ouders daarentegen de open gerichte kinderlijke behoeften aan seksualiteit afwijzen, ontstaat een driftconflict zoals Freud dat beschreven heeft. Freud meende in zijn drifttheorie dat zo'n conflict spontaan in de kinderziel ontstond; dat patiënten fantaseerden dat ze (seksueel) waren mishandeld door hun ouders of schuldgevoelens hadden gehad over seksuele verlangens naar die ouders toe. Daarop berust het beroemde idee van het "polymorf perverse" kind, het kleine seksmonster. Miller grijpt nu terug op een eerder door Freud ontwikkelde en weer verworpen theorie, de traumatheorie: kinderen worden in hun seksualiteit werkelijk door hun ouders mishandeld.

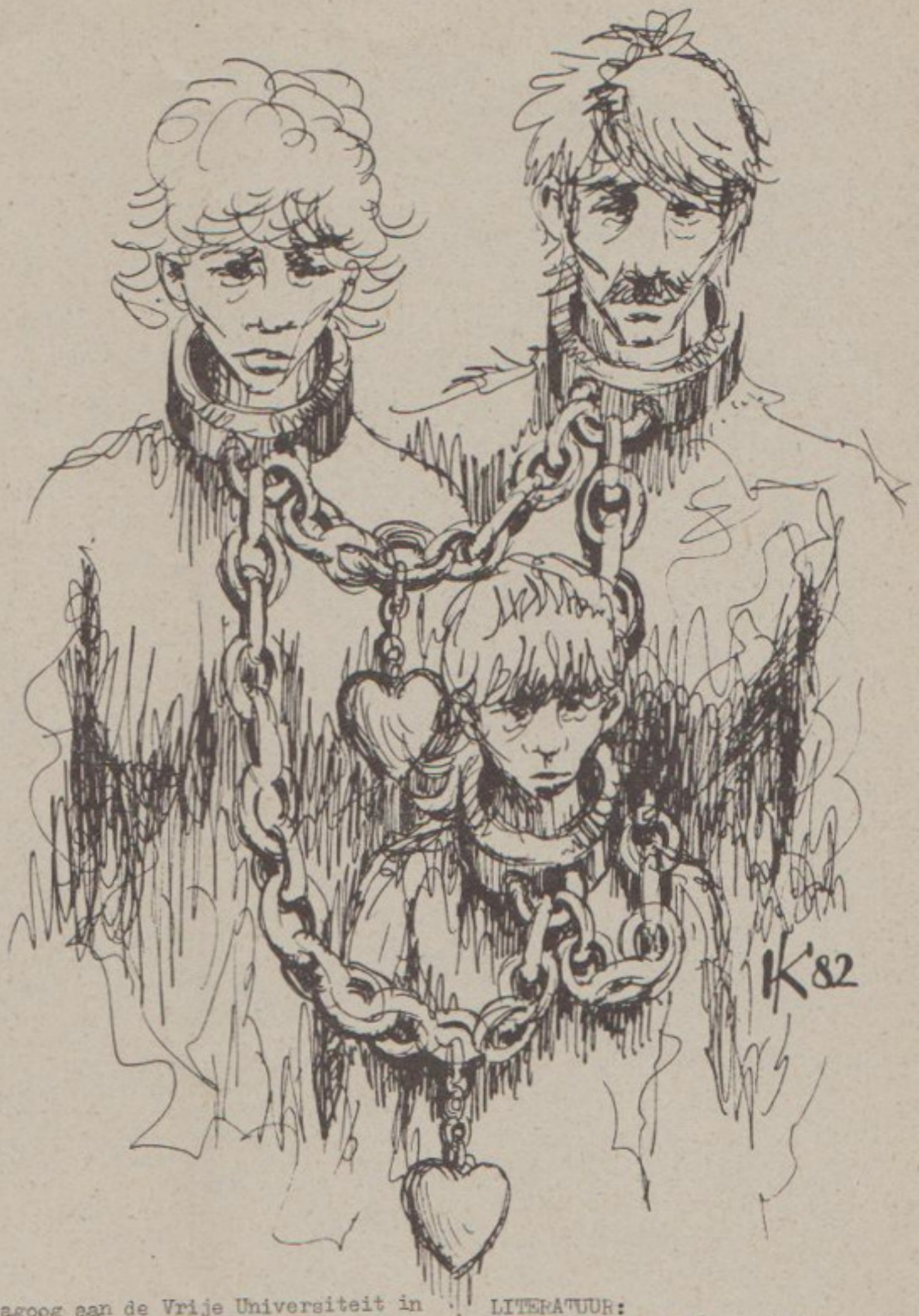
Afschaffing

Waar Miller niet veel verder komt dan een warm maar weinig concreet pleidooi voor achting en respect voor de gevoelswereld van het kind, René Görtzen -

pedagoog aan de Vrije Universiteit in Amsterdam - trekt de konsekwentie van haar leer. In een artikel over haar in Intermediar (18/33) konkludeert hij dat afschaffing van de opvoeding - met het kind als objekt - de enige oplossing vormt. De erkenning van het kind als subjeekt, als volwaardige persoonlijkheid, mondt dan uit in een vriendschappelijke relatie tussen volwassene en kind, waarbij de volwassene een bescheiden aanvullende rol vervult bij het natuurlijke leerproces. Daarbij wijst hij op de dreigende aanwezigheid van de samenleving die immers als opdrachtgever van de "zwarte pedagogiek" herkend moet worden. Ook in grotere verbanden wordt het kind bedreigd door verborgen gesettelijke mishandeling en manipulatie, aldus Görtzen. Hopelijk zal hij deze nog weinig uitgewerkte gedachten nader op papier zetten en daarmee de anti-pedagogiek een breder en krachtiger fundament verschaffen.

LITERATUUR:

- BRAUNMÜHL, E. VON - Antipädagogik. Studien zur Abschaffung der Erziehung, Weinheim/Basel, 1975.
GÖRTZEN, R. - Onderdrukking en bevrijding van het kind, in: Theoretische Pedagogiek (red. B. Spiecker en B. Levering), Meppel/Amsterdam, 1982.
GÖRTZEN, R. - Alice Miller, 'Zwarte pedagogiek' en psychoanalyse, in: Intermediar 1982, no. 33.
KUIJER, G. - Het geminate kind, Amsterdam 1980.
MILLER, A. - Het drama van het begaafde kind. Een studie over het narcisme, Bussum/Antwerpen, 1981 (Duitse editie 1979).
MILLER, A. - Am Anfang war Erziehung, Frankfurt am Main, 1980.
MILLER, A. - Du sollst nicht merken. Variationen über das Paradies-Thema, RUTSCHKY, K. (ed.) - Schwarze Pädagogik, Frankfurt am Main, 1977.

Opkomst groot sukses

Kindervuist vierde Sint Juttemis

IN HET WEEKEND VAN 18 EN 19 SEPTEMBER ORGANISEERDE KINDERVUIST VOOR DE TWEDE MAAL HET SINT JUTTEMIS KAMP. UIT ALLE DELEN VAN HET LAND KWAMEN DE 53 DEELNEMERS NAAR LAGE VUUPSCHÉ TOE OM ELKAAR OM ER ELKAAR TE ONTMOETEN, HET NIEUWE KINDERBESTUUR TE KIEZEN EN DE ALTERNATIEVE TROONREDE OP TE STELLEN.

Kindervuist-kampen zijn uniek. Dat komt alleen al door de uitgangspunten van deze organisatie. Kindervuist, dat zich inzet als spreekbuis voor kinderen, trekt in de regel juist die kinderen aan die er behoefte aan hebben

RIK WANDERS

om door deze buis te spreken. Daarnaast leidt de anti-autoritaire opzet van Kindervuist-kampen tot een prettige verstandhouding tussen deelnemers en begeleiding: niet tegenover elkaar, maar naast elkaar samenwerken aan een zo plezierig mogelijk verloop van het evenement.

De deelnemers druppelden in de loop van de zaterdagochtend en vroege middag op het terrein van "Ons Honk" binnen. Nadat de tentjes waren opgezet en de meeste bagage was uitgepakt werd om 3 uur het Sint Juttemis kamp geopend. Vanaf dat moment werd er in groepjes gewerkt aan de Troonrede: elk groepje nam een "heet" onderwerp bij de kop en formuleerde opmerkingen en eisen. Toen dit werk was afgerond zou er gegeten moeten worden. Maar het is zo langzamerhand traditie dat dit uit de

hend loopt, zodat de knorrrende magen tot half acht moesten wachten op het avondeten. 's Avonds werd er een lekker spannend douanespel gespeeld, gevolgd door een laaiend kampvuur. De nacht was zoals gebruikelijk onrustig, waarbij dit keer een aantal vervelende incidenten plaatsvonden die nieuw zijn voor Kindervuist.

Kinderbestuur

Bestuurlijk gezien is het landelijk Kinderbestuur het hoogste beleidsorgaan binnen Kindervuist. Dit bestuur wordt telkens voor één jaar gekozen tijdens het Sint Juttemis kamp. Dit keer stelden 14 kinderen zich kandidaat voor het bestuur. Ze werden allemaal gekozen, omdat de ervaring leert dat slechts een deel van de kinderen het bestuurswerk een heel jaar volhoudt. Het nieuwe bestuur koos zichzelf een voorzitter, namelijk Els van Sprang. Op de bijgaande foto poseert het nieuwe kinderbestuur (op twee leden na) voor de NIKS-kamera.

foto's bij dit artikel: Rik Wanders

De voorzitter van het kinderbestuur heeft naar buiten toe een belangrijke representatieve functie. Tijdens het afgelopen jaar trad Remi Hiemstra regelmatig op voor de media (krant en radio) en hij wist handig om te gaan met de publicitaire aandacht die Kindervuist kreeg. Regelmatig proberen journalisten het imago van Kindervuist onderuit te halen door te vissen naar vermeende indoktrinatie door volwassenen en door te twifelen aan het serieuze karakter van de organisatie. Zoals onlangs in het radioprogramma "Dubbellisjes" van de VARA, waarin Peter Holland de aanwezige vuistkinderen

voorhield dat ze imitatie-volwassenen waren. Een goede voorzitter moet met dergelijke journalistieke truuks om weten te gaan, zolang het nog steeds verbazing wekt dat ook kinderen een eigen mening hebben en die wel eens willen ventileren.

Troonrede / Jaarplan

Bij de opening van de Staten-Generaal leest onze koningin de Troonrede voor. Daarin wordt nooit aandacht besteedt aan de positie van kinderen. Reden dus voor Kindervuist om een alternatieve Troonrede te produceren, als aanvulling op de officiële.

Vorig jaar is voor het eerst een dergelijke alternatieve Troonrede opgesteld die vervolgens werd aangeboden aan de ondervoorzitter van de Tweede Kamer. Ook dit jaar is er gewerkt aan een Troonrede. De verschillende onderdelen zijn door groepjes voorbereid en daarna door de aanwezige vuistkinderen besproken. Deze Troonrede zal vermoedelijk op 6 oktober worden aangeboden aan de Tweede Kamer.

Tevens is er op het kamp een nieuw beleidsplan opgesteld. De belangrijkste beleidspunten zijn:

- * behoud kindertelefoons
- * stop jacht op zehonden, vossen en de jacht voor eigen plezier
- * meer steun aan de vredesbeweging
- * fascistische partijen niet in de 2e kamer

HALLO

Kindervuist is een actiegroep. We strijden voor de rechten van Kinderen. Kindervuist is opgericht in het jaar van het kind, 1979 dus. Dit blad is het blad van Kindervuist, er is een redactie van Kinderen, en Kinderen schrijven er stukjes in over allerlei dingen. **WORDT OOK LID!!!**

voor degenen die niet weten wat Kindervuist is, is hier wat informatie.

- * in kindertehuizen kleinere groepen en afschaffing van isoleercellen
- * in het verkeer: meer aandacht voor kinderen, veilige weg tussen huis en school, meer fietspaden, goedkoper openbaar vervoer voor kinderen
- * jeugdjournaal: elke dag, langer, eens in de maand een thema-programma
- * derde wereld: meer aandacht voor kinderen in de derde wereld, maar dan wel zo dat je leert hoe er iets aan veranderd kan worden
- * school: afschaffing censuur op schoolkrant en instellen van klachtrecht voor scholieren.

ren uit een autoritaire omgeving plotseling en zonder adequate voorbereiding in een niet-autoritaire omgeving worden geplaatst dan kan het misgaan. Tijdens dit kamp vonden een aantal incidenten plaats die deze kwetsbaarheid weer volledig in de schijnwerpers plaatsten. Als de interesse voor Kindervuist-kampen blijft toenemen (dit jaar 53 deelnemers tegen vorig jaar 25) dan zal er tijdens de organisatie en voorbereiding meer aandacht aan dit aspect geschonken moeten worden.

Overigens, nu Kindervuist een organisatie is geworden met meer dan 1500 aangesloten kinderen beginnen de typisch "grootschalige" problemen zich te manifesteren. Willen de doelstellingen van Kindervuist overeind blijven, dan moeten die problemen snel onderkend en opgelost worden. Versterking van de organisatie op regionaal nivo is een van de strategieën die hiervoor worden ontwikkeld.

Evaluatie

Een van de eigenschappen die Kindervuistkampen zo uniek maakt is wel het anti-autoritaire karakter ervan. Maar dit karakter is kwetsbaar. Als kinde-

De strijdpunten van Kindervuist zijn: kernwapens, chloor, Chili, zehondermoord, werkloosheid enz. enz.. In de Kinderstem staan verder tekeningen, moppen, raadsels, recepten, strips, soms puzzels enz..

In 1981 hebben we in Vierhouten een kamp gehouden, genaamd Sint Juttemiskamp (met Pinksteren doen we dat weer). In 1980 is er in Utrecht een grote Kindervuistdag gehouden, met toneel, film, dingen maken, posters, buttons enz.. Regelmatig houden we vergaderingen. En dan is er nog een kinderbestuur. En er zijn ook een paar volwassenen om ons te steunen. **DOE MEE!**

KINDEREN HEBBEN RECHTEN

Polarisering in Duitse kinderrechtenbeweging

Hoe breng ik vader en moeder om het leven

22.22.22

Op lichtmis, bij de uitgegraven fundering van de Magdalenakerk in de Spaarnedammerbuurt, kwam er een man geruisloos aangerezen in zijn auto en stopte bij de rand van het trottoir. Hij stapte snel uit, liep naar een jongen die spelend op een afsluiting klom en greep hem.

Zonder op de omstanders te letten, begon de man de jongen te slaan, sleurde hem mee naar zijn auto en smet hem naast zich op de bank. Terwijl hij wegreed, sloeg hij verder met zijn vrije hand; de jongen huilde machteloos.

De omstanders waren onbewogen; één man hing uit een raam en lachte grimmig en tevreden. Wat zou er zijn gebeurd als de man de jongen in zijn armen had genomen en gezoend? De mensen zouden hem afgetuigd hebben en u had vast de politie opgebeld (22.22.22).

Michel Dhondt, uit:
"Sindbad de Zeerover"

HET VERBAND TUSSEN DE PEDO-BEWEGING EN DE STRIJD OM ERKENNING VAN KINDERRECHTEN LIGT VOOR DE HAND. IN NIKS 81/2 IS HIEROP UITGEBREID INGEGAAN ONDER DE TITEL "DE LINK TUSSEN PEDOFILIE EN JEUGDEMANCIPATIE". IN DE VORIGE NIKS (82/7) WORDT IN HET ARTIKEL "HET TESTAMENT VAN EEN HULPVERLEENER" NOGMAALS UIT DE DOEKEN (GEDAAN DAT HET ZOEKEN NAAR MAATSCHAPPELIJKE ACHTERGRONDEN DIE DE PEDOFILIE RELATIE BEMOEILIJKEN, INFORMATIE OPLEVERT DIE HOP WIJST DAT KINDEREN IN ONZE WESTERSE KULTUUR NIET VOOR VOLWAARDIG WORDEN AANGEZIEN. TERWIJL WE ONS IN NEDERLAND SOMS JUIST ZORGEN NAKEN OVER DEZE RELATIE TUSSEN PEDOFILIE EN JEUGDEMANCIPATIE (PRATEN OVER HET ENE WORDT BEMOEILIJKT DOOR VOORORDELEN OVER HET ANDERE ONDERWERP, ZODAT ER EEN DUBBELE STRIJD GEVOERD MOET WORDEN) WORDT IN HET BUITENLAND VAAK JUIST DE NADruk OP DIT VERBAND GELEID. BIJVOORBEELD IN DUITSLAND.

De geur van uitgebrande scholen en de lichamen van om het leven gebrachte ouders stijgt op uit het blad "Beziehungen" (nieuwe serie, nr. 1, februari 1982) dat voor mij ligt. Op de cover staat het thema vermeld: "Einsperrung der Kindheit". Winfried Leist opent met een boekbespreking, waarvan ik de aah-hef heb vertaald. Het is zo ongeveer het credo van de uitgevers van dit blad en het wordt door de rest van de inhoud bevestigd:

"..In het gezin is liefde onmogelijk. Ouderliefde is een leugen die kinderen natuurlijk ook ontdekken, echter meestal zonder die leugen te kunnen benoemen. Liefde, die op dwang gebaseerd is en die deze dwang moeten verheerlijken, dat is de leugen. Het gezin beperkt, observeert, straft, verziekt, bespot, ontmedigt, ontwaardigt, mishandelt, verkreupelt, bevoogt de kinderen, dat alles onder het voorwendsel van liefde en "alleen het beste" voor het kind te

RIK WANDERS

willen. Daarom dromen veel kinderen ervan te vluchten, ontvoerd te worden, de ouders of zichzelf te doden. Overal zijn kinderen onderdrukt en op de vlucht. In oorlog, in staking, verwickeld in moordprocessen die leerprocessen gecensurd worden.."

Dit beeld wordt in de rest van "Beziehungen" verder ingevuld.

Konflikt

Het is duidelijk, kinderen zijn in konflikt met hun ouders, en daarmee (via de verlengstukken van de ouderlijke macht: school, jeugdpsychiaters, justitie) met de hele maatschappij. Aanwijzingen daarvoor worden ruimschoots gegeven: in het blad "Rattenfänger" van de Münberger Indianerkommune zijn de meest recente gegevens over zelfmoordpogingen onder kinderen en jeugdigen (zoals die in de kranten verschenen) bijeengebracht. Ook aandacht voor rebelse toestanden op scholen (9- en 10-jarigen vernielen een school nadat een onderwijzer lijfstraffen uitdeelde, dit overigens in Engeland), brandstichtingen in kindertehuizen en het probleem van de vele "Ausreisser" (kinderen die het thuis of in het kindertehuis niet meer zien zitten en ertussenuit knijpen).

Guerilla

Terug naar "Beziehungen". De analyse die tussen de regels door te lezen is, is dat kinderen een onderdrukte groep vormen. En kinderen pikken dat niet langer. De rebellie zou toenemen, er zou een ware guerilla gevoerd worden door de kinderen tegen hun veel machtiger onderdrukkers. Die guerilla moet

worden ondersteund, bijvoorbeeld via het in "Beziehungen" besproken boek "Wie beseitige ich Vater und Mutter?" ("Hoe breng ik vader en moeder om het leven?"). De auteur an dit boek spreekt over een "dubbel Oedipus complex", namelijk dat kinderen inderdaad hun ouders om het leven willen brengen:

"..En zij beweegt zich toch", riep Galileo Galilei geërgerd, toen hij zijn moeder voor de zoveelste maal met zijn sterrekijker in elkaar geslagen had.."

Eskapistisch

Tegenover het ouderlijk geweld en de voor ouderliefde doorgaande liefdeloosheid wordt de ware liefde gesteld, die sommige volwassenen voor kinderen zouden voelen: de pedofiele oplossing voor het generatiekonflikt. Ook typisch eskapistische tendenzen zijn duidelijk waarneembaar, want de pedo-beweging heeft zijn eigen verlangen naar de terugkeer in het verloren paradijs, zo ook in de Bondsrepubliek. Inselmärchen, een uitgebreide recensie van de (ook in Nederland roulerende) Zweedse film

Barnens Ö" (NIKS 81/9), als ook Indianerkommunen geven gestalte aan dit Paradijs-denken. Dat in "Beziehungen" nr. 1 vier artikelen overgenomen zijn uit de Franse bladen Gai Pied en Possible is niet zondermeer toevallig: er zijn parallellen te trekken tussen de kinderrechtenbewegingen in beide landen, die ik hier echter ontesproken moet laten.

Razzia

Dat het in de Duitse kinderrechtenbeweging niet alleen bij opstandige geschrijf blijft, maar dat ook sommigen echt met de maatschappij in de clinch gaan, bewijst wel het reilen en zeilen van de Indianerkommunen. In Duitsland zijn er een aantal zich zo noemende onderkomens voor "Ausreisser". De Kommune in Nürnberg haalt regelmatig de voorpagina's van lokale en zelfs landelijke kranten, omdat de politie er regelmatig invallen doet om weglopers op te pakken en ze weer in kindertehuizen te stoppen. De laatste jaren voert de Nürnberger politie zo eens in de 2 à 3 weken een razzia uit, bij voorkeur in de nacht. De kommune kwam pas goed in de belangstelling te staan, toen Ulrich Reschke werd ingerekend op beschuldiging van seks met kinderen (uit de kommune). Een rammelende bewijsvoering (kinderen herriepen hun verklaringen, die onder pressie gegeven zouden zijn), gerommel met psychiaters, een voerrest van maximale lengte, kortom: het is menens.

In 1980 bezocht een delegatie van BM deze kommune. Hun konklusie was dat de sfeer er niet bepaald prettig was en ze waren blij weer naar huis terug te keren. Ze deden van hun nauwkeurige ervaringen verslag in NIKS 80/10 en in Kinderstem.

Dialogo

Ik heb bezwaar tegen de analyse die zowel in "Beziehungen" als "Rattenfänger" wordt geventileerd. Ik geloof niet, dat kinderen welbewust onderdrukt worden, dat er een sadistische heerschappij van volwassenen is die alles op alles zet om kinderen kapot te krijgen. Er is geen goed en geniepig opgezet komplot tegen kinderen (of vrouwen), want dan zou ik daar als man van moeten weten en zou ik daar van nu fijntjes alle bijzonderheden kunnen openbaar maken. De afhankelijke positie waarin kinderen in onze westerse kultuur zitten is juist NIET welbewust zo gekreëerd, en dat is nu juist het probleem: er moet ontzettend veel onderzocht, gepraat en geluisterd worden om erachter te komen, wat er nu eigenlijk allemaal aan de hand is. Voor zover ouders, opvoeders en alle anderen die zich met het opgroeien van kinderen bemoeien in reële gevallen van kindervriendelijke houding beschuldigd kunnen worden, dan zal er (op enkele uitzonderlijke gevallen na) sprake zijn van onkunde, onzorgvuldigheid of onmacht om als individu in de gegeven situatie iets te veranderen. Daarom moet het opkomen voor kinderrechten worden nagestreefd juist in samenwerking met ouders, op-

voeders, onderwijzers enzovoort: de dialoog is beter dan de guerilla. Wie opkomt voor de rechten van kinderen heeft daarbij de taak, die dialoog op gang te houden, ervoor te zorgen dat dit wordt gevoerd, en dat daarvoor steeds nieuw materiaal wordt aangesleept. Wie guerilla voert, moet weten hoe het "anders" moet, heeft een ideaal. Wie precies weet, hoe kinderen dan wel gelukkig opgroeien (en daarvoor de verantwoordelijkheid op zich wil nemen) loopt grote kans zijn eigen capaciteiten te overschatten. En zichzelf door het bij guerilla behorende isolement onwerkzaam te maken.

Waanzin

Maar zoals Rob Tielman in zijn proefschrift opmerkte, dat de zon niet opgaat omdat er een haan kraait, zo kan evenmin gesteld worden, dat de Duitse kinderrechtenbeweging zich de zware vervolging op de hals haalt door het uiten van ekstreme geluiden. In de Indianerkommunen worden een aantal aspecten verenigd (anarchie/autonomie, hulp aan minderjarige weglopers, seks, scherpe maatschappij-kritiek) die allen

op zich al voor allergische reacties van de Duitse gevestigde orde borg staan. Maar een nette, ordelijke maatschappij zou zulke problemen toch niet moeten kennen? De Duitse jurisprudentie kent talloze gevallen waarin (naar Nederlandse maatstaven) waanzinnig hoge straffen worden uitgedeeld aan volwassenen die seks met kinderen beleven. Begin dit jaar werd Peter Schult tot 34 maanden gevangenisstraf veroordeeld vanwege bewezen relaties met jongens tussen de 13 en 15 jaar. In Nederland zou hij een goede kans maken op sponering van zijn zaak. En de vervolging van de drie Berlijnse kleuterleidsters die NIET optraden tegen lichamelijk eksperimenterende kleuters (zie NIKSENDE KLÛTERS, NIKS 82/3) schetst de Duitse zedenwaan van ten top. De optredende polarisatie (die zich ook voordoet rond de Rote Armee Fraktion) legt zo het onvermogen bloot van een samenleving, die fundamentele problemen niet anders dan gewelddadig weet op te lossen. Wat zedelijkheid hiermee van doen heeft, moet de enkele NIKS-lezer die bij dit woord nog een positieve associatie heeft, wel volledig ontgaan.

Vrijwillig(st)ers en kinderen "slachtoffers" maatschappij

Kindertelefoon: individuele hulpverlening en/of emancipatiemiddel?

IN DIT BLAD HEBBEN WE REEDS DIVERSE MALEN AANDACHT GESCHONKEN AAN KINDERTELEFOONS EN DE PROBLEMEN VAN DE OPBELLLENDE KINDEREN. DITMAAL LUISTEREN WE EENS NAAP DE ERVARINGEN VAN DE VRIJWILLIG(ST)ERS ACHTER DE TELEFOON.

IN APRIL 1982 PUBLICEERDE HET ROTTERDAMSE BUREAU WELZIJNSONDERZOEK EEN RAPPORT OVER DE SEDERT OKTOBER 1979 DRAAIENDE PLAATSELIJKE KINDERTELEFOON. HET ONDERZOEK WAS OORSPRONKELIJK BEDOELD OM BESTAANDE PROBLEMEN IN DE ORGANISATIE VAN DE ROTTERDAMSE KINDERTELEFOON TE ANALYSEREN EN TE EVALUEREN. BIJ NADERE BESTUDERING BLIJKT HET UITEINDELIJKE RAPPORT DE STELLING TE KUNNEN ONDERBOUWEN DAT ZOWEL DE OPBELLLENDE KINDEREN ALS DE VRIJWILLIG(ST)ERS ACHTER DE TELEFOON "SLACHTOFFERS" ZIJN VAN HUN GEZAMENLIJKE KONDITIONERING DOOR ONZE MAATSCHAPPIJ.

DE STUDIE BIEDT GENOEG INTERESSANTE LEERSTOF VOOR IEDEREEN DIE ZICH MET EEN KIND-OF MAATSCHAPPIJ-EMANCIPERENDE ORGANISATIE ALS BIJVOORBEELD EEN KINDERTELEFOON BEZICHOUDT OF WIL GAAN BEZICHOUDEN.

HANS ARTS MAAKTE ONDERSTAANDE SAMENVATTING VAN HET RAPPORT EN ONDERZOECHT HOE DE GESIGNALLEERDE PROBLEMEN KUNNEN WORDEN VERTAALD NAAR EMANCIPERENDE AKTIES.

HANS ARTS

Twee initiatiefneemsters en zo'n dertig vrijwillig(st)ers startten in de zomer van 1979 in Rotterdam met de opbouw van een Kindertelefoon (K.T.). Men was enthousiast en idealistisch, vol creativiteit konden nog onbekende wegen worden ingevuld. Midden 1980 ontstonden bij de vrijwillig(st)ers zowel motivatie als organisatorische problemen.

Motivatie

Het gemeentelijke bureau Welzijnsonderzoek werd ingeschakeld om de gerezen problemen te inventariseren en te evalueren. Het na onderzoek gepubliceerde rapport behandelt na een verantwoording van de onderzoeksmethode en het ontstaan van de K.T. Rotterdam, de waargenomen problemen der bellenende kinderen, de werkwijze en organisatiestructuur van de K.T. en de verwachtingen vooraf dan wel ervaringen nadien van de vrijwillig(st)ers. Tot slot trekt het onderzoeksteam conclusies, die bij nader inzien allerminst op zichzelf staan en model kunnen staan voor de ervaringen van een ieder binnen onze maatschappij.

Het rapport probeert de complexe samenhang te ontleden tussen de opvattingen van de vrijwillig(st)ers over kind en opvoeding, hun persoonlijke verwachtingen dan wel nagestreefde doelen en concrete ervaringen met het totale Kindertelefoonwerk.

Onder de vrijwillig(st)ers blijken voor aanvang van de kindertelefoonwerkzaamheden een drietal basisopvattingen omtrent kind en opvoeding te hebben bestaan:

1. Kinderen kunnen in het dagelijkse leven hun gevoelens slecht uiten;
2. Het kind wordt niet alleen niet voldoende serieus genomen, het wordt bovendien onderdrukt door de ouders, die misbruik maken van hun machtspositie over het kind;
3. De problemen van kinderen zijn een afspiegeling van de problemen die volwassenen in hun onderlinge relatie met elkaar hebben.

Opvatting 2. staat het dichtst bij een kindemancipatie-visie: centraal staat de konstatering van een situatie van ongelijkwaardigheid; een eerste oplossing kan dan zijn de volwassenen (ouders, maar ook beroepsopvoeders) er op te wijzen het kind als gelijkwaardig te gaan zien.

Naast bovenstaande opvattingen speelden bij de vrijwillig(st)ers persoonlijke doelstellingen mee als de vorming van sociale contacten met gelijkdenkenden, het leren van diverse vaardigheden en de creatieve uitdaging van nog ongebaande paden.

Reeds in de aanmeldings- en selectieperiode wezen de initiatiefneemsters de aspirant-vrijwillig(st)ers op de mogelijkheid dat hun opvattingen onder invloed van het werk zouden kunnen gaan veranderen. Bij de selectiekriteria hoorde niet alleen de aanvaarding van deze emancipatiemogelijkheid, maar ook: (vooral) overtuigd te zijn van de slechte dan wel onderdrukte maatschappelijke positie van kinderen, kinderen onder alle omstandigheden serieus te nemen en naar ze te luisteren. Daarnaast moest men een goede telefoonstroom hebben. Voordat met de telefoondiensten werd begonnen, moesten de vrijwillig(st)ers bereid zijn een training te volgen en door deelname aan tenminste één taakgroep mee te werken aan de (organisatorische) opbouw van de K.T.

Opbouw kader

Aldus geselecteerd begonnen in augustus 1979 de nieuwbakken luistervinken met de uit zo'n tien sessies bestaande trainingen. Daarbij waren de voornaamste doelstellingen door rollenspelen

te leren luisteren en het leren omgaan met gevoelens van zowel kinderen als van jezelf. Verder moesten de vrijwillig(st)ers leren om hun eigen waarden en normen te onderkennen. Daardoor konden ze eventuele (eigen) obstakels voor de te voeren telefoongesprekken met de kinderen leren herkennen en proberen die obstakels op te heffen. In dit verband werd ook geleerd 'makkelijk' te praten over "moeilijk bespreekbare" onderwerpen. Zo werd bijvoorbeeld gekeken naar het taalgebruik van kinderen op het gebied van seksualiteit. Tegelijk met deze trainingen zorgden diverse taakgroepen ervoor dat de K.T. zowel organisatorisch werd opgebouwd, als ook van voldoende informatie-materiaal werd voorzien. Een belangrijke taak was hierin de inventarisering van alle plaatselijke hulpverleningsinstellingen ('sociale kaart'). Iedere vrijwillig(st)er was verplicht aan tenminste één taakgroep deel te nemen.

Na afronding van de training en opbouw van zowel een organisatie als een infocbestand, kon met het eigenlijke telefoonwerk worden begonnen. Toen het telefoonwerk eenmaal draaide konden de vrijwillig(st)ers in gespreksgroepen hun ervaringen met de telefoontjes bespreken en evalueren. De uit zo'n tien mensen bestaande gespreksgroep kwam één keer in de drie weken bijeen.

Onvrede en kritiek

Gaandeweg bleken een aantal zaken parallel te lopen. Uit de telefoontjes van de kinderen bleek vooral hoe die hun gevoelens onderdrukten: ze voelden zich beperkt tot functioneel dan wel normatief gedrag (jongens: stoer, meisjes: lief). Daarnaast bleek in de gespreksgroepen en overige kaderwerkzaamheden hoe moeilijk het voor de vrijwillig(st)ers is om open voor elkaar te staan, zonder dat als zakelijk bedoelde kritiek direkt als persoonlijk werd opgevat. Uit angst voor deze kritiek op het eigen functioneren achter de K.T. namen nogal wat vrijwillig(st)ers de houding aan van "Ik doe het nou eenmaal zo, mijn aanpak is net zo goed als die van anderen". Daardoor stond in feite ieder-

een alleen voor het werk. De problemen die de vrijwillig(st)ers individueel in hun werk tegenkwamen, bleven zo op zichzelf staande situaties. Men was op deze wijze niet in staat om als groep de overeenkomsten tussen die afzonderlijke situaties te herkennen. Illustratief in dit kader is de ervaring van een groot aantal vrijwillig(st)ers, dat ze na verloop van enige tijd op een gebied als bijvoorbeeld seksualiteit als 'automaten' "standaardantwoorden" op "standaardvragen gingen geven....

Door het ontbreken van het inzicht in mogelijke kollektieve overeenkomsten tussen de problemen van de opbellende kinderen waren de vrijwillig(st)ers als groep niet in staat standpunten te formuleren, waardoor ook geen actie naar buiten toe mogelijk werd.

Dit gebrek aan actie frustreerde op zijn beurt de K.T.-vrijwillig(st)ers. Gekombineerd met de relatieve onaantrekkelijkheid van het organisatiewerk, had deze ervaring een negatieve invloed op de motivatie van de vrijwillig(st)ers. Het burowerk kwam daardoor op steeds minder schouders terecht. Hiermee werd een spiraal van dalende inzet voor algemene activiteiten ingezet, wat uiteindelijk leidde tot de inschakeling van het Welzijnsbureau.

Aanbevelingen

Het evaluatie-rapport van het bureau, dat in nauw overleg met een ad-hoc taakgroep (twee half-time beroepskrachten en één initiatiefneemster) van de K.T. werd samengesteld, pleit voor meer statutaire afspraken tussen de verschillende organisatie-onderdelen van de K.T. De onderzoekers suggereren de gespreksgroepen te verkleinen van tien naar ca. zes mensen, waarbij tevens wordt gelet op een overeenkomstige opstelling van de deelnemers. Daarmee kan meer intimiteit worden bereikt, wat zal moeten leiden tot een betere sfeer. Vanuit deze herziene opzet moet dan de hele K.T. op der duur van meer open- en vertrouwde worden doortrokken. Zo kan ook een klimaat worden geschapen, waarin de vrijwillig(st)er met door de telefoontjes opgeroepen emoties makkelijker op de groep kan terugvallen.

Volgens veel vrijwillig(st)ers zou een ten gunste van openheid meer gestroomlijnde organisatie (tegelijk een samenhangende K.T.-groep) aandacht kunnen gaan geven aan de emanciperende taak van de K.T. De telefooncontacten met individuele hulpverlening zijn dan de basis voor naar buiten op verandering gerichte acties. De vrijwillig(st)ers zien daarbij als actiepunten: **AKTIVEREN KINDEREN "ZICH NIET LANGER OP HUN KOP TE LATEN ZITTEN", BEWUST MAKEN KINDEREN EIGEN SITUATIE**, opzetten scholenprojecten over seksualiteit (belevingskant), uitbouwen contacten met andere hulpverleningsinstellingen, benaderen ouderengroepen, beïnvloeden pedagogische wereld, zoeken aansluiting groepen uit vrouwen- en mannenbeweging.

Kommentaar

Uit kind-emancipatorisch oogpunt kan allereerst gesteld worden dat de 'problemen' van de opbellende kinderen in feite **PROTESTEN** zijn tegen de hen opgedrongen volwassen wereld met z'n regels en normen (waarvan nooit duidelijk wordt gemaakt waarop ze berusten). Kinderen blijken er moeite mee te hebben dat ze niet openlijk hun gevoelens kunnen uiten. Uit het rapport blijkt dat ook de vrijwillig(st)ers moeite hadden openlijk voor elkaar te zijn. Wanneer men het rapport wat afstandelijker bestudeert, blijkt derhalve een interessante parallel: zowel de opbellende kinderen als de volwassen luisteraars ervaren hoe conditionering hen parten speelt. Beiden zijn het 'slachtoffer' van onze maatschappij, die concurrentie en nijd naar voren roept en een open en rechtstreeks, dus kwetsbaar, gedrag tegengaat.

Het rapport maakt dit inzicht mogelijk (mede door een uitgebreide passage over 'socialisatie') en is daardoor een goede stap in de richting van kind-emancipatorische actie. De goede wil is zeker aanwezig om in combinatie met de opgedane ervaringen de emancipatorische nevendoelestelling van de K.T. nader uit te werken. De goede ideeën zijn reeds daartoe voorhanden (zie eerder). Op die manier kan (bijvoorbeeld) de K.T. de mensen er op wijzen, hoe zij (en vooral ook de kinderen) het zichzelf (en anderen) voortdurend onnodig lastig maken door elkaar te beconcurreren.

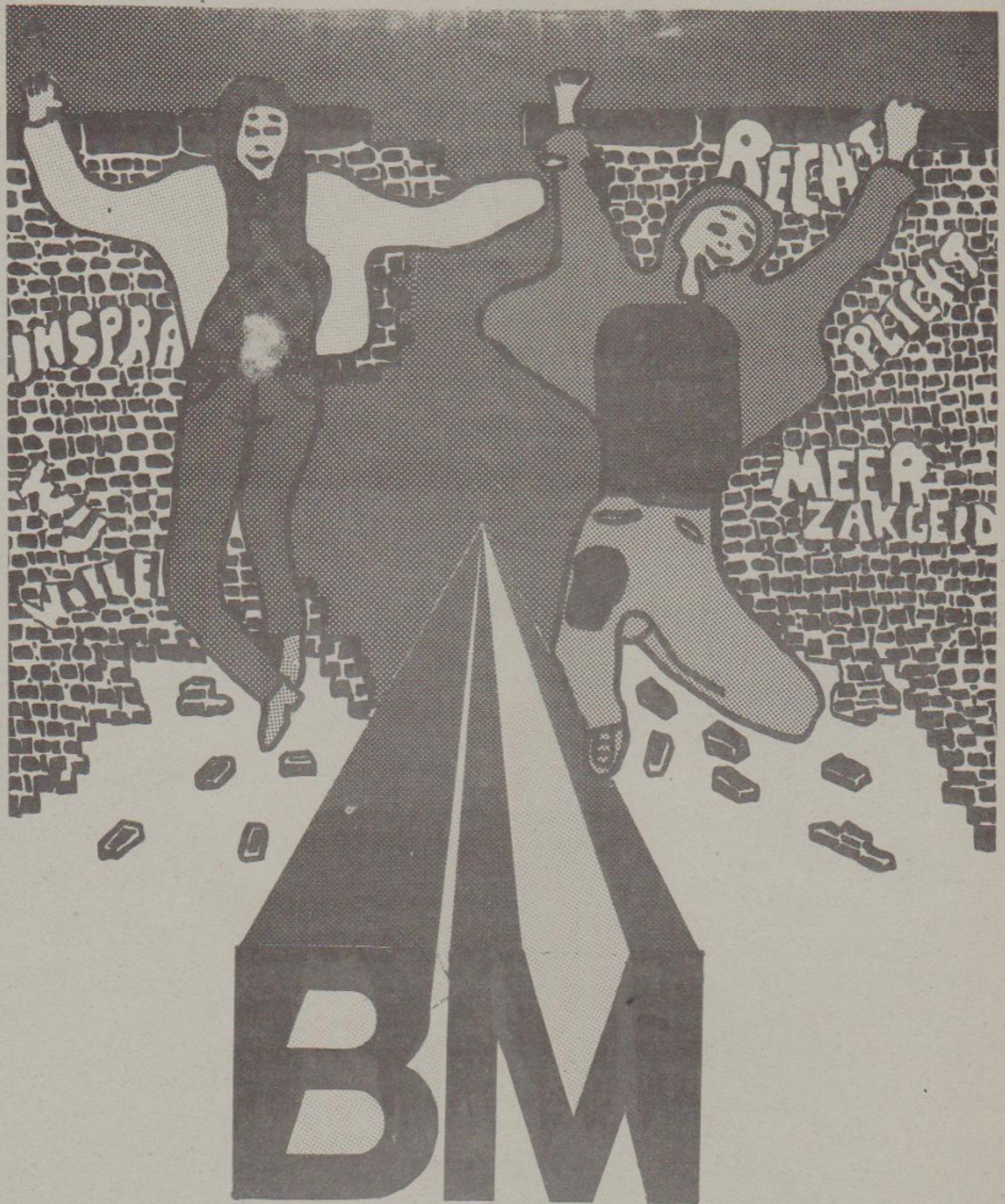

In dat emancipatie-proces tot gelijkwaardige mensen en mensjes is de telefonische hulpverlening een belangrijk middel. Gezien het overstelpende aantal telefoontjes is de K.T. tegelijk een instelling die z'n bestaansrecht als doel inmiddels dubbel en dwars heeft bewezen.

Een belangwekkend rapport, dat meer oplevert dan ooit de bedoeling is geweest. Een aanrader voor alle mensen, die zich met (kinder)emancipatie bezighouden of gaan bezighouden.

RAPPORT KINDERTELEFOON ROTTERDAM,
P.SCHOOF EN K.CLAASSEN.
BURO WELZIJNSONDERZOEK, COOLSINGEL 6
3011 AD ROTTERDAM,
TEL. 010- 173567/173186/173187.

Affiche van de maand:

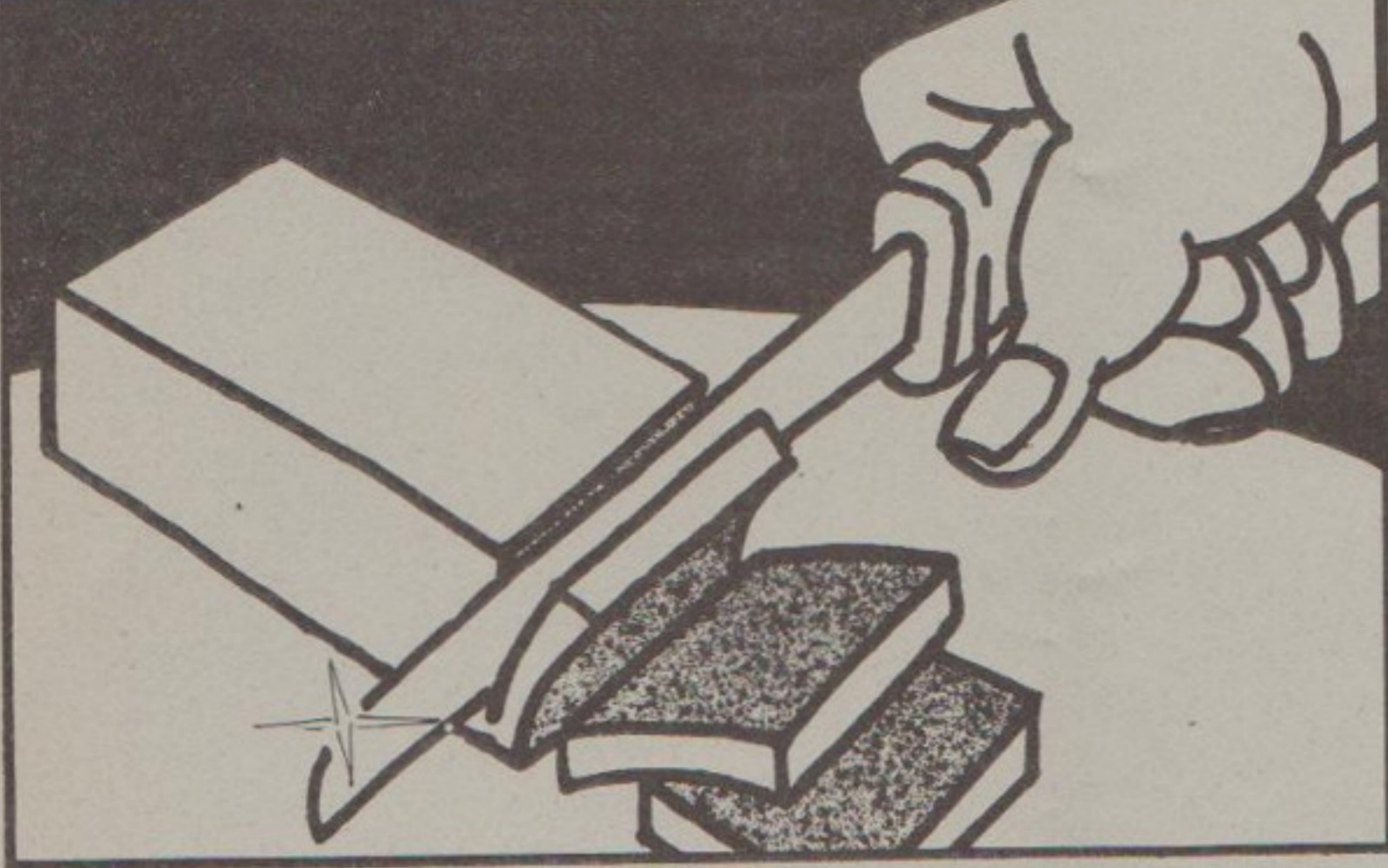

BELANGENVERENIGING MINDERJARIGEN

12

NIKS
1982
nr. 8

Gesneden Koek

ALS OOK DE GESCHIEDENIS VAN DE LWG JEUGDEMANSIPATIE WORDT GESCHREVEN - OUD-SEKRETARIS JAN SCHUIJER HEEFT IN DIE RICHTING SERIEUZE VOORNEMENS - DAN KAN SEPTEMBER 1982 WORDEN (GEBROEKSTAARD) ALS DE MAAND VAN DE AKUTE FINANCIËLE KRISIS. TIJDENS DE LWGJ-VERGADERING VAN 15 SEPTEMBER ZAG DE SITUATIE ER ZO DREIGEND UIT, DAT DE UNIEKE AFSpraak werd gemaakt nog DEZELFDE MAAND (NIEUW BIJ ELKAAR TE KOMEN. IK SCHRIJF DEZE RUBRIEK TUSSEN DE BESTUURSVERGADERING VAN DE 23E EN DE NIKS-REDAKTIEVERGADERING VAN DE 24E ENERZIJDS, DE NVSH-PENNINGMEESTERSDAG VAN DE 25E EN DE EXTRA LWGJ-VERGADERING VAN DE 30E AAN DE ZIJDE VAN HET VERSCHIJT. NAUWELIJKS EEN TIJDSTIP VOOR EEN TUSSENBALANS.

GORRIT GOSLINGA

Direkte oorzaak voor de geldelijke ellende is het gahannes met de NVSH-begroting 1982. De begroting als geheel was dan wel eind juni (!) door de VR goedgekeurd - met diverse bijstellingen - maar hoe de korting van 10% op de post "afdelingen en landelijke werkgroepen" moest worden toegepast bleef nog oningevuld. De VR nam daarover op 28 augustus op voorstel van het AB twee voor ons verbijsterende besluiten:

1. De begrotingen van afdelingen en LWG's tellen niet meer mee bij toewijzing van aktiviteitsaandelen (bijdragen uit de centrale pot); de algemeen penningmeester bepaalt per geval na een gefundeerd verzoek van de betreffende penningmeester of een gevraagd bedrag kan worden overgemaakt.
2. Er moet samenhang zijn tussen leden-tal van een afdeling of LWG en de verdeling van geld: uitgangspunt is een tientje per lid per jaar.

Begroting

Is deze regeling voor afdelingen al hoogst betuttelend en belemmerend (er kan geen langere termijn-beleid worden opgezet als dat geld kost), voor LWG's

is ze ronduit funest. LWG's hebben niet of nauwelijks "slapende" leden en verschillen in dit opzicht fundamenteel van afdelingen, die door een bepaald deel van de landkaart te beslaan alle NVSH-leden binnen hun grenzen mogen laten meetellen. Bovendien hebben veel afdelingen het geld helemaal niet nodig: hetzij omdat ze haast geen aktiviteiten ontplooiën, hetzij omdat ze goed in de eigen inkomsten zitten (een bar, een winkel, konsumptieve kursussen als "sensuele massage"). Ronduit schandelijk is het dat deze oekaze eind augustus uitgaat over het lopende begrotingsjaar.

De LWG's (en de afdelingen) hebben geld uitgegeven op basis van de ingediende begrotingen die ruwweg overeenkwamen met de toegewezen begrotingen van voorgaande jaren. Wij hadden als LWG op f 7600,- begroot, ons was een toewijzing bemeten van f 6600,- door de VAC (Verenigings Aktiviteiten Commissie) waarvan het werk nu door AB en VR naar de prullenmand is verwezen. Rekeningen en deklaraties liggen al sinds januari te wachten of zijn uit privémiddelen voorgeschoten.

Donateurs

Tenzij AB en/of VAC hun fouten alsnog inzien, zullen de LWG's hun aktiviteiten noodgedwongen moeten stilleggen, tenminste tot de eerstvolgende substantiële toewijzing van geldmiddelen. Met die 21 * f 10,- = f 210,- kunnen wij niets, dat is duidelijk. Op 30 september wordt ook in de LWGJ gesproken over andere mogelijkheden, uiteenlopend van een proces (de NVSH schendt haar eigen statuten) tot een comité of stichting buiten de NVSH. Op 15 september heeft de LWGJ inmiddels wel het besluit om tot een stichting binnen de NVSH te komen, wijselijk ingetrokken. Tegelijk nam de vergadering het besluit, de mogelijkheid te openen donateur van de LWGJ te worden. Donateurs betalen minimaal f 25,- (f 10,- als ze tevens NVSH-lid zijn) en krijgen daarvoor het LWGJ-jaarverslag toegestuurd.

Huishoudelijk

De bestuursvergadering van de 23e bood een wat minder ontmoedigend beeld dan de LWGJ-vergadering een week tevoren. Door een niet ongunstige pandenverkoop is de algemene NVSH-liquiditeit voldoende verbeterd om ook voor ons wat geld vrij te maken. Zo kon LWGJ-voorzitter Jan Lutje Schipholt melden na een eerste overleg met algemeen penningmeester Koos van der Snoek. Het bestuur stelt de leden voor, zo lang als dat mogelijk is gebruik te blijven maken van het gezag dat de NVSH ons verleent zolang wij onder haar vlag opereren. Nu het idee van een stichting van de baan is, stelt het bestuur een intern Huishoudelijk Reglement voor, dat een opzet heeft van een binnenkring en een buitenkring. De buitenkring van niet-

aktieve leden, donateurs, NIKS-lezers en belangstellenden komt twee keer per jaar bijeen voor de bepaling van de algemene beleidslijn, goedkeuring van plannen en begroting (voor zover mogelijk), uitwisseling van ideeën over een centraal thema. De binnenkring is gedacht als een aantal (vocalsnog vier) actieve commissies die elk een vertegenwoordiger hebben in een coördinerende kerngroep. In deze kerngroep zitten verder de leden van het dagelijks bestuur: voorzitter, sekretaris, penningmeester en VR-afgevaardigde.

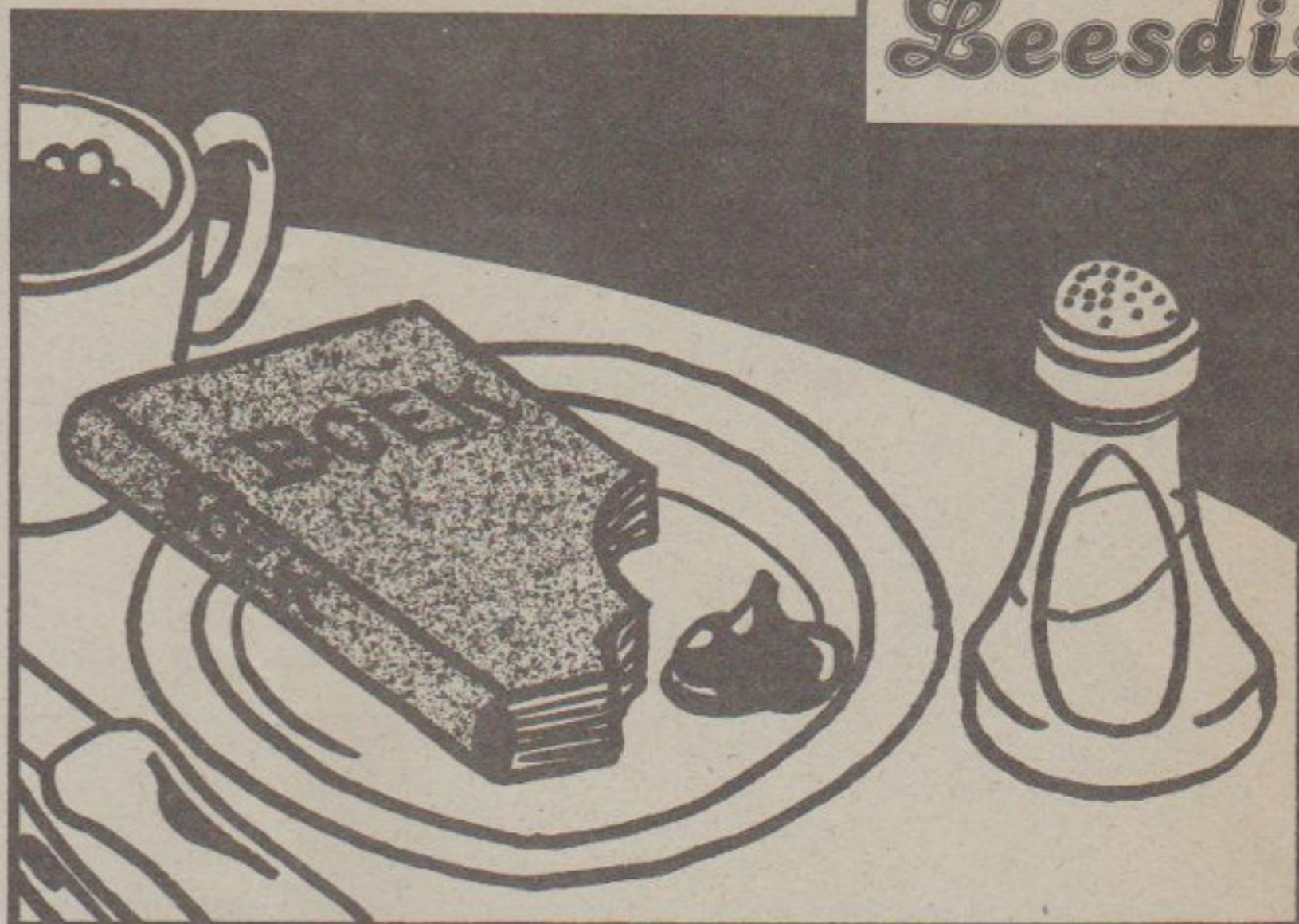

Kommissies

De vier kommissies die het bestuur zich voorsteld zijn:

1. **ZEDELIJKHEIDSWETGEVING:** begeleidt het wetgevingsproces; zet zelf of met verwante organisaties alternatieven op, speelt in op relevante politieke discussies.
2. **NIKS/IDEOLOGIE:** publiceert in een ofwel minder verschijnend, ofwel sterk met een ander tijdschrift - bij voorkeur Sekstant - samenwerkende NIKS en in andere verwante bladen; zoekt aansluiting bij ontwikkelingen vanuit andere emancipatie-bewegingen.
3. **KINDERVUIST:** ondersteunt het werk van Stichting en afdelingen Kinder-vuist, zorgt voor wederzijdse inspiratie.
4. **PUBLICITEIT:** biedt informatieve artikelen aan aan diverse bladen - ook NVSH-afdelingsblaadjes, gaat achter potentiële donateurs aan, zorgt voor folders op de juiste plaatsen en in de gewenste hoeveelheden.

Of de LWGJ-vergadering hiermee op 30 september instemt en of de algemeen penningmeester of de VR van 9 oktober er de financiën voor vrijmaakt kan men volgende maand in deze rubriek lezen. De voorlaatste aflevering, want deze redakteur houdt er in elk geval aan het eind van de jaargang mee op.

Moeilijke ouders

HET "OMKEERPRINCIPE" IS MET NAME BIJ VOORLICHTING OVER HOMOSEKSUALITEIT EEN GELIEFDE EN EFFEKTIEF VERHELDERINGSMIDDEL GEWEEST. VEEL MENSEN GAAN PLOTSELING MET EEN NIEUWE BLIK TEGEN DE DINGEN AANKIJKEN ALS ZE ZICH IN EEN ANDERE SITUATIE KUNNEN "INLEVEN". AANGEZIEN VEEL MENSEN ZICH NU EENMAAL NIET GRAAG IN EEN HOMOSEKSUEEL LEVENSPATROON INLEVEN, MOET JE HEN TERWILLE ZIJN DOOR DE SITUATIES OM TE KEREN.

Een ijzersterk voorbeeld hiervan vind ik nog steeds het oorspronkelijk Duitse pamflet met de uitdagende titel "Wat is heteroseksualiteit" waarin acht ontstaanstheorieën besproken om deze bij zo velen optredende "dwangmatige emotionele en seksuele interesse voor het andere geslacht" te verklaren. Onder meer komen ter sprake de opvoeding van de ouders (die in de meeste gevallen hetzelfde dwangmatige gedrag blijken te vertonen), de mogelijkheid van een trauma, opgelopen door een slechte ervaring met iemand van hetzelfde geslacht

in de jeugd en de onderdrukking van de vreugde aan het eigen lichaam die in het milieu waaruit de meeste hetero's komen regel is en vanzelfsprekend tot veel psychische spanningen leidt.

Een bekend psycho-analyste uit Parijs heeft dit omkeerprincipe bijzonder terecht ook eens gebruikt om naast de talloze boekwerken over "moeilijke" kinderen nu ook eens een handleiding te zetten voor kinderen met moeilijke ouders. Onder het pseudoniem Jeanne van den Brouck schrijft zij, uit een klaarblijkelijk gedegen achtergrond wat betreft psycho-analytische kennis en praktische ervaring, een geestig maar vooral bijzonder verhelderend boekje. De lichaamsverzorging van de ouder, het

seksuele leven van de ouder, de adoptief-ouder, het beroepsleven van de ouder, het ongewenste ouderschap en tenslotte de ouder zoals deze zichzelf ziet, het zijn allemaal hoofdstukken waarin het kind een goed inzicht wordt gegeven in de eigenlijke oorzaken van veel op het eerste gezicht vreemd oudergedrag. Vaak kan men goede raad gegeven worden over de beste manier voor kinderen om zich tegenover hun ouders op te stellen en in elk geval geeft het boek een groot aantal voorbeelden van hoe andere kinderen bepaalde problemen die zich bij de opvoeding van hun ouders voordeden hebben aangepakt.

Het boek, dat reeds in 1979 in Frankrijk verscheen, is nu ook in het Nederlands beschikbaar. Ik kan het ieder die iets met opvoeding te maken heeft iets met opvoeding van lastige ouders of van kinderen te maken heeft ten zeerste aanbevelen. Sommige hoofdstuk-

ken zijn werkelijk verrassend, zoals dat over ouders die beroepsmatig of om andere redenen vaak lange tijd achter een buitenshuis zijn.

"Een hinderlijke eigenschap van de ouder 'op de grote vaart' is bijvoorbeeld dat hij voortdurend het innerlijke wereldje van het kind, en de wereld eromheen, verstoort. Als de ouder er wel is, zal hij in het algemeen zijn uiterste best doen om als een belangrijk element van deze beide werelden of structuren te worden aangepast. Het kind wil maar al te graag zich hiertoe laten overtuigen en zal tenslotte de aanwezigheid van de ouder gebruiken als fundament om ook andere stukjes van het bouwsel erop te laten rusten. Op dat ogenblik verdwijnt de ouder weer, en voor het kind blijft niets over dan in allerijl, met alle kracht waarover het beschikt, het stuk maar te stutten, dat het onvoorzichtig genoeg op de aanwezigheid van de ouder heeft opgebouwd."

Een goed voorbeeld van de vele nuttige raadgevingen aan kinderen met betrekking tot de opvoeding van hun ouders vindt men in het hoofdstuk over hygiëne en lichaamsverzorging. Het kind moet zich, zo kan men hier lezen, niet te veel illusies maken wat betreft de mogelijkheden om de meestal mateloze schoonmaakwoede van hun ouders te temperen. Door rustige uitleg in duidelijke en eenvoudige bewoordingen kan het kind over het algemeen nog het meest bereiker, maar te veel nadruk kan angstreacties teweeg brengen die meer kwaad doen dan goed.

Een uniek boek.

"HANDLEIDING VOOR KINDEREN MET MOEILIJKE OUDERS" DOOR JEANNE VAN DEN BROUCK. 125 PAG. UITG. AD. DONKER, ROTTERDAM 1981. PRIJS f 19,50.

(HET HIER GENOEMDE PAMFLET "WAT IS HETEROSEKSUALITEIT?" IS IN HET NEDERLANDS UITGEBRACHT DOOR DE WERKGROEP W.U.R.F. VAN DE ROZE DRIEHOEK, POSTBUS 7665, EINDHOVEN. VOOR GEÏNTERESSEERDEN HEB IK ZELF OOK NOG WEL EEN AANTAL EXEMPLAREN LIGGEN.)

BF

Afgaande op de vorig jaar september gepubliceerde bundel 'The Age Taboo' (Het leeftijdstaboe) heeft de herkenning door de homobeweging van de eigen "pedo-identiteit" het peil van de discussie over seks beneden de leeftijdsgrenzen geen windeieren gelegd. Al in het voorwoord van de bundel (die voornamelijk bestaat uit eerder gepubliceerde artikelen) rekent eindredacteur Daniel Tsang af met het model van de "Griekse liefde". Hij noemt dit soort relaties, waarbij de oudere partner de mentor is en de jongere de leerling die tot goed staatsburger moet worden opgevoed, seksistisch en "ageist" (voor dit laatste woord, leeftijdsdiskriminatie aanduidend, bestaat in het Nederlands helaas geen degelijk ekwivalent). Hoezeer "ageism" nog een rol speelt in de man-jongenrelatie wordt verderop in het boek uit de doeken gedaan door de negentienjarige Michael Alhonte. Oudere mannen zagen hem voor zijn achttiende jaar voornamelijk als "chicken" en waakten er wel voor, hun overwicht op hem te behouden.

De verbreking van het leeftijdstaboe verloopt niet zonder kleerscheuren. "Lesbians Rising" verwijt pleiters voor vrije man-jongenrelaties seksistisch te zijn en de feministe Robin Morgan zegt: "Ik geloof dat "boy-love" een eufemisme is voor verkrachting, ongeacht of het slachtoffer deze lijkt uit te lokken." Uit te maken wie de oorzaak is van de aversies over en weer lijkt zoets als het kip-en-ei probleem. Bepaald veredmend is in dit verband de bijdrage van Kate Millett die echt aangeeft waar de schoen wringt: "Het seksuele recht van kinderen (...) wordt benaderd als het recht van mannen onder de leeftijdsgrens (...). Ik zou graag een bredere beweging zien met jongeren die de besluiten nemen omdat het hun zaak en hun strijd is." Ze wordt elders in het boek op haar wenken bediend door de Britse Joint Council for Gay Teenagers (vereniging homoseksuele teenagers). Een belangrijk verschil in benadering, vergeleken met die van NVEH en COC, is

dat de man-jongenrelatie apart wordt gezet. Heteroseksuele kontakten en ook vrouw-meisje-relaties (elders wel met "korefilie" aangeduid) komen in het boek nauwelijks aan bod. Kate Millett bagatelliseert het bestaan van de laatste zelfs, maar komt vervolgens verrassend genoeg wel met een vrouwelijke versie van de Griekse liefde op de proppen, zij het een platonische. Dus toch ook een kultivering van machtsrelaties door vrouwen? Voor sommigen in de lesbische beweging is de losmaking van de man-jongenrelatie van de hetero-variant geen beletsel om ook tegen "boy-love" aan te schoppen.

De bundel beperkt zich tot de Engels-sprekende landen. Niettemin ontwaart men Nederlandse termen als "jeugdemanipatie" en "kindertelefoon" in het register en wordt, rijkelijk optimistisch, beweerd dat de Rotterdamse politie relaties van jongens met mannen aanmoedigt om jeugdcriminaliteit tegen te gaan. Het boek kan vooral een stimulans zijn voor het COC (ik kreeg het ook van een COC-lid aangereikt). Nu schoppen tegen de pedobeweging niet meer een monopolie is voor konfessionelen en aanverwante artikelen (getuige Wolters in Vrij Nederland, een doodsklap, straks misschien uitvoerig voor de VARA- of VPRO-televisie) zal eens te meer duidelijk gemaakt moeten worden dat daarmee niet zozeer een onbelangrijk minderheidje wordt geraakt, maar een elektoraal belangrijke beweging. Zoals bekend gaat het in de politiek om macht en zijn goede argumenten irrelevant als ze uit een elektoraal onbelangrijke bron komen, stichtinkjes die niemand iets zeggen inbegrepen. De leeftijdsgrenzen zijn een "gay issue" en het COC zou het niet meer mogen aksepteren dat politici hun ruime gezindheid jegens de homobeweging kunnen gebruiken als vijgeblad om hun falen ten aanzien van de leeftijdsgrenzen te verdoezelen.

D. TSANG (ED.) "THE AGE TABOO"; GAY MALE SEXUALITY, POWER AND CONSENT; ALYSON PUBLICATIONS/GAY MEN'S PRESS, 1981. (180 PAG.).

JS

Taboo

DE AKTIVITEITEN VAN BUITENLANDSE "PEDO"-WERKGROEPEN ZIJN IN NEDERLAND MAAR WEINIG BEKEND. VAN OUDSHER LEKEN DEZE OOK NIET MEER TE ZIJN DAN GEÏSOLEERDE, SUBKULTURELE KLUBS MET EEN WEINIG KRITISCH OOG VOOR ZOIETS ALS JEUGDEMANGIPATIE. MISSCHIEF IS DAT VOOR DE MEESTE NOG ZO, GEZIJN BIJVOORBEELD DE VERONTWAARDIGING VAN DE ZWITSERSE SAP OVER HET TERRE DES HOMMESRAPPORT INZAKE DE SINGALESE JONGENS-PROSTITUTIE. MAAR IETS ANDERS IS DAT HOMOBEVRIJDINGSORGANISATIES, IN NEDERLAND EN HET BUITENLAND, HUN EIGEN VERBODENHEID MET DE INTERGENERATIE-SEKS ZIJN GAAN ONTDEKKEN. DAT WERD NOG EENS BEVESTIGD DOOR DE UNANIEM AANGENOMEN MOTIES OVER PEDOFILIE TIJDENS DE LAATSTE BIJEENKOMST VAN DE INTERNATIONAL GAY ASSOCIATION.

Kinder~ vriendschappen

IN DE REEK'S "KIND IN ONTWIKKELING" VERSCHENEN BIJ DE WETENSCHAPPELIJKE UITGEVERIJ VAN DE ARBEIDERSPERS HET DEELTJE "KINDERVRIENDSCHAPPEN" DOOR DE AMERIKAANSE SOCIAAL-PSYCHOLOOG ZICK RUBIN.

In 9 korte hoofdstukjes van gemiddeld 14 bladzijden bespreekt Rubin de thema's: "Zijn vriendschappen belangrijk; de eerste vriendschappen; wat is een vriend; de vaardigheden die een rol spelen bij vriendschappen; vriendjes; vriendjes kwijtraken; jongens, meisjes en groepen; vriendschap tussen kinderen van verschillende leeftijd; omgeving en vriendschap".

Extra aandacht verdienen de hoofdstukjes 7 en 8. In het hoofdstukje over jongens, meisjes en groepen wordt de groeps/clubvorming alsmede seksescheiding vanaf rond negen jaar belicht. De jongens baseren hun contacten op solidariteit (ter rebellering van de "vijandige" volwassenen-wereld), de meisjes spreken meer van een samenstel van intieme vriendschappen. Belangrijk worden vragen als "hoe er bij te horen; waar ligt de grens tussen onafhankelijk en konformerend gedrag". Een uitglijder maakt Rubin wanneer hij schrijft dat "kinderen vanaf negen tot twaalf jaar binnen de groepen duidelijk seksuele kwesties aan de orde stellen, waar bij voortdurend hard (bijna hysterisch) wordt gelachen en opgeschept" (p. 94). Wel een weinig kritische aanhaling van "de psycho-analytische opvatting dat de kinderjaren een periode van seksuele latentie zijn - de stilte voor de storm van de puberteit" (p. 94). Geen aandacht voor de vraag waarom de (volwassen)seksualiteit nu zo'n overmatige en misplaatste geïdealiseerde rol gaat spelen.

In het hoofdstukje over komplementaire

vriendschappen (partners van verschillende leeftijden welke elkaar aanvullen) pleit het voor Rubin dat hij wijst op antropologische en historische gegevens waardoor ons westers model van opdelen in gelijke leeftijdsgroepen ter discussie komt te staan. Tot welke krankzinnige situatie zo'n doorgetrokken redenering in ontwikkelings-psychologisch denken leidt, toont Rubin aan met de casus van een meisje van twee jaar en acht maanden, dat te jong werd bevonden om het programma aan te kunnen voeren voor kinderen van twee jaar en negen maanden (en dat op een school, bekend staand om een liberale, progressieve sfeer zonder strakke regels en beperkingen!! (p. 110). Helaas doet Rubin zijn antropologische en historische relativisering te niet door te schrijven dat komplementaire vriendschappen slechts een aanvulling zijn op - en geen vervanging van - 'normale' vriendschappen (p. 114). Niettemin haalt hij antropologe Beatrice Whitting aan, die opmerkt "dat in samenlevingen, waar de omgang tussen kinderen van verschillende leeftijd de norm is, kinderen minder afhankelijk worden van en minder eisen stellen aan hun ouders, ze worden minder individualistisch en vertonen minder competitiedrang en zijn meer betrokken bij het welzijn dan de kinderen in een westerse samenleving" (p. 122). Dit boekje is voor de geïnteresseerde lezer best een leuke inventarisatie van wat zich bij vriendschappen tussen kinderen allemaal kan afspelen. De schrijftijl is vlot en niet vaktechnisch. De voortdurend aanwezige Amerikaanse sfeer van het moederwerk kan op den duur wel irriterend overkomen. Af en toe kan men Rubin wel wat gemakzucht aanwrijven, bijvoorbeeld op pagina 15: "Psychologen en psychiaters hebben op overtuigende wijze betoogd dat vergelijkingen op sociaal vlak noodzakelijk zijn om een gezond gevoel van eigenwaarde te kunnen ontwikkelen". Zelf sociaal-psycholoog aksepteert Rubin nogal vlot het oordeel van vakbroeders en vindt competitie-elementen 'gezond'

voor de ontwikkeling van de eigenwaarde (in plaats van dat we er nu eens van uitgeen dat ieder mens op zich even uniek en waardevol is).

"KINDERVRIENDSCHAPPEN", ZICK RUBIN. UITGEVERIJ DE ARBEIDERSPERS - WETENSCHAPPELIJKE UITGEVERIJ, AMSTERDAM. PRIJS f 24,50.

IN DE SERIE "KIND IN ONTWIKKELING" VERSCHENEN VERDER:

"DE WAARNEMINGSWERELD VAN HET KIND" (TOM BOWER), "DROEFHEID EN TROOST" (JODY DUNN), "SPEL" (CATHERINE GARVEY), "KINDERTEKENINGEN" (JACQUELINE GOODNOW), "KINDERMISHANDELING" (RUTH. S. KEMPE EN C. HENRY KEMPE) EN "DE VROEGE TAALONTWIKKELING" (PETER A. DE VILLIERS EN JILL G. DE VILLIERS).

HA

Orlando

"ORLANDO" IS DE NAAM VAN EEN ROMAN VAN VIRGINIA WOOLF, EN TEGELIJK DIE VAN DE HOOFDPERSOON DAARIN: EEN MAN DIE OP ZIJN DERTIGSTE VROUW WORDT MAAN IN ELK ANDER OPZICHT DEZELFDE WORDT. VIRGINIA WOOLF DOORBREEKT IN DIT VERHAAL ALLE VOOROPDELEN OM TRENT MANNELIJKHEID EN VROUWELIJKHEID.

Op 5 oktober '82 verschijnt het eerste nummer van een nieuw tijdschrift dat eveneens de titel ORLANDO draagt. Het wordt een driemaandelijks tijdschrift "over (homo)seksualiteit en samenleving" zoals de redactie het zelf beschrijft. In deze redactie zitten onder meer Gerard Hemmes, Jetske Mijs en Guus van der Veer, terwijl Dolf Verroen en Gerard Vroon als "vaste medewerkers" genoemd worden. Het tijdschrift gaat niet over homoseksualiteit in de strikte zin van het woord. In Orlando wil men schrijven over mensen die zich buiten de gebrui-

edit

kelijke man-vrouw-patronen bewegen. Daarbij wil de redactie proberen om seksualiteit steeds in samenhang te zien met andere ervaringen.

Elk nummer gaat over één thema en bij het eerste nummer is dat "Tieners en homoseksualiteit". Twintig jongeren schrijven zelf over hun ervaringen, de reacties van ouders en vrienden, de sub-kultuur, de agressie en de onderdrukking. Verder gaat men op zoek naar homoseksualiteit in jeugdbladen en schrijft Annemarie Grewel over "Concentratiekamp Amersfoort".

In dit eerste nummer ook nog een interview met Nannie Kuiper, schrijfster van kinderpoëzie en winnares van de Gouden Griffel 1982. Zij ontvangt ook de eerste Gouden Driehoek, een onderscheiding die Orlando wil uitreiken aan de schrijver of schrijfster van het jeugdboek dat naar haar mening het beste aanduidt hoe het wat rolpatronen betreft anders kan. Deze Gouden Driehoek zal haar tijdens een persbijeenkomst op 21 oktober worden uitgereikt.

"ORLANDO", DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT, PRIJS PER NUMMER f 4,50 (BFR 90), JAARABONNEMENT (4 NBS.) f 17,--, POSTBUS 16645, 1001 RC AMSTERDAM, GIRO 3621059.

BF

Revolution Nr9

HET NEGENDE NUMMER VAN "KINDERSTEM" (HET BLAD VAN KINDERVUIST, UITGEGEVEN DOOR EN VOOR KINDEREN) IS VERSCHIJNEN. DIT KEER IN EEN FRISSE TWEEKLEURIGE OMSLAG (LICHTBLAUW EN ROZE) EN WAT DIJKER DAN HET VORIGE NUMMER. OOK DEZE KINDERSTEM STAAT WEER BARSTENSVOL ARTIKELLEN OVER ONDERWEPEN WAARMEE DE VUISTKINDEREN ZICH BEZIG HOUDEN.

Jeroen doet verslag van de aankleding aan staatssecretaris Lambers-Haquebard van de handtekeningen die in het kader

van de Chlooractie door kinderen zijn verzameld. Deze actie is overigens ook in het vorige nummer van NIKS besproken. In Kinderstem 9 ook aandacht voor de in oktober te voeren acties voor veiliger verkeer: Kindervuist werkt samen in dit initiatief van actiegroep "Stop de kindermoord". Pepijn bericht zoals gewoonlijk over een actie van Amnesty International. Dit keer gaat het over de campagne, die A.I. in oktober zal houden tegen arrestaties, folteringen, verdwijningen en moorden op de Filipijnen. In een commentaar op de verkiezingen maakt Saskia zich kwaad over het verschijnen van de Centruumpartij in de Tweede Kamer.

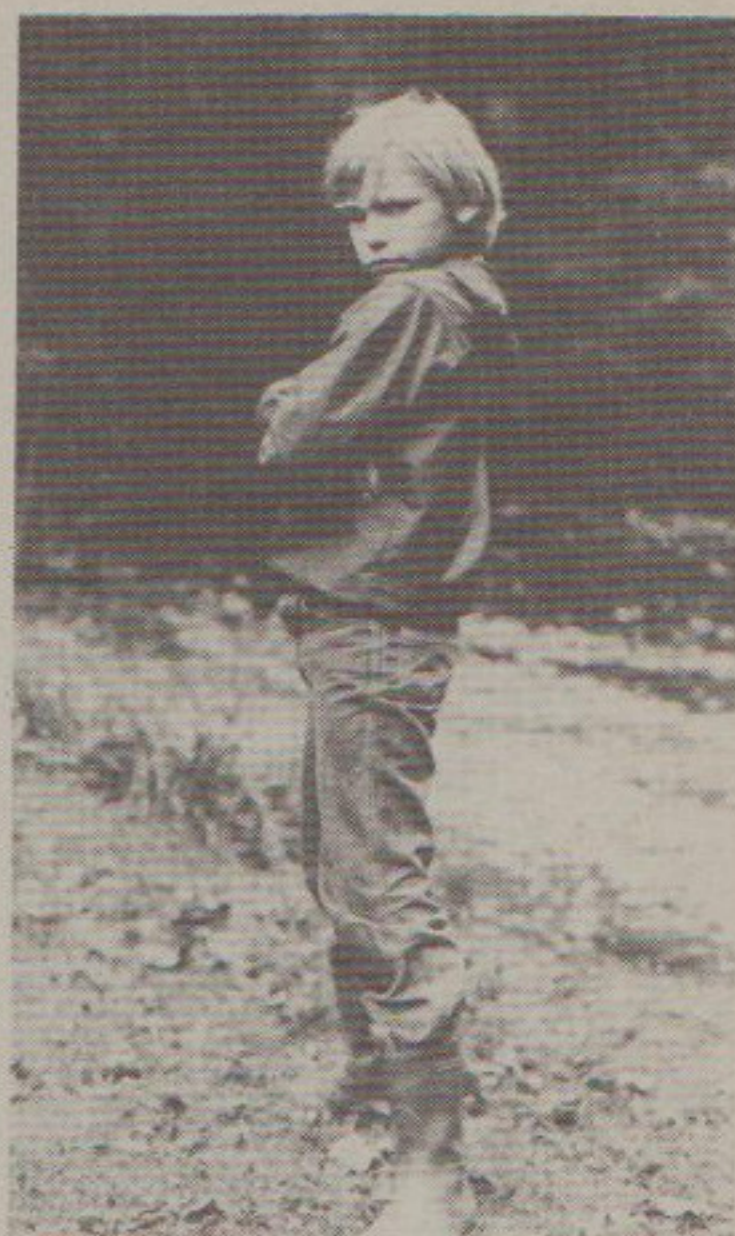
Verder artikelen over roken, de Vereniging van EenouderKinderen (VEK), moppen, strips, een nieuwe adreslijst (49 afdelingen!), gedichten enzovoort. Op de één-na-laatste pagina een politiek doehet-zelf pakket: daarop de hoofden van Van Agt, Nijpels en Den Uyl. "Wie wordt de baas" heet het spel, en deelnemers kunnen een kaartje met "BAAS" erop gebindoekt op één van de koppen prikken. Kritiek op de Grote Politiek, want de Kinderstem-variant "...gaat veel vlugger dan in het echt en is nog leuk ook....."!

KINDERSTEM 9, LOSSE NUMMERS: f 2,-- (EXKL. VERZENDKOSTEN). JAARABONNEMENT (6 NUMMERS) KOST f 20,-- (INKL.). UITGAVE: KOMITEE KINDERVUIST, POSTBUS 9899, UTRECHT.

RW

Costa Brava

IN 1958 SCHREEF FRITS BERNARD ONDER DE TITEL "COSTA BRAVA" EEN VERHAAL OVER EEN VENEZOLAANSE ZAKENMAN DIE ONDER AVONTUURLIJKE OMSTANDIGHEDEN IN HET SPANJE VAN 1936, WAAR JUUST DE BURGEROORLOG IS UITGEBROKEN, EEN TWAALFJARIGE JONGEN DIE ZIJN FAMILIE IS VERLOREN NAAR FRANKRIJK HELPT ONTKOMEN.

Het werd als novelle uitgegeven door Enclave in Rotterdam, maar is momenteel niet meer in het Nederlands verkrijgbaar. Het kan daarom nuttig zijn te weten dat een Engelse vertaling van dit verhaal is opgenomen in "Gay Sunshine Journal" nr. 47, een regelmatig verschijnende bundeling van belletrie uit de homowereld, ditmaal voor het eerst in boekvorm uitgebracht.

Costa Brava is een spannend verhaal over een diepe wederzijdse liefde waar een maatschappelijke vloek op rust. Het is tegelijk al een stukje geschiedenis geworden in de nog zo beperkte verzameling van pedofiel gerichte literatuur. Ook de illustraties van A. Heylaerts zijn in deze Engelse uitgave afgedrukt.

GAY SUNSHINE JOURNAL 47, GAY SUNSHINE PRESS 1982, P.O. BOX 40397, SAN FRANCISCO, CA 94140, U.S.A.

BF

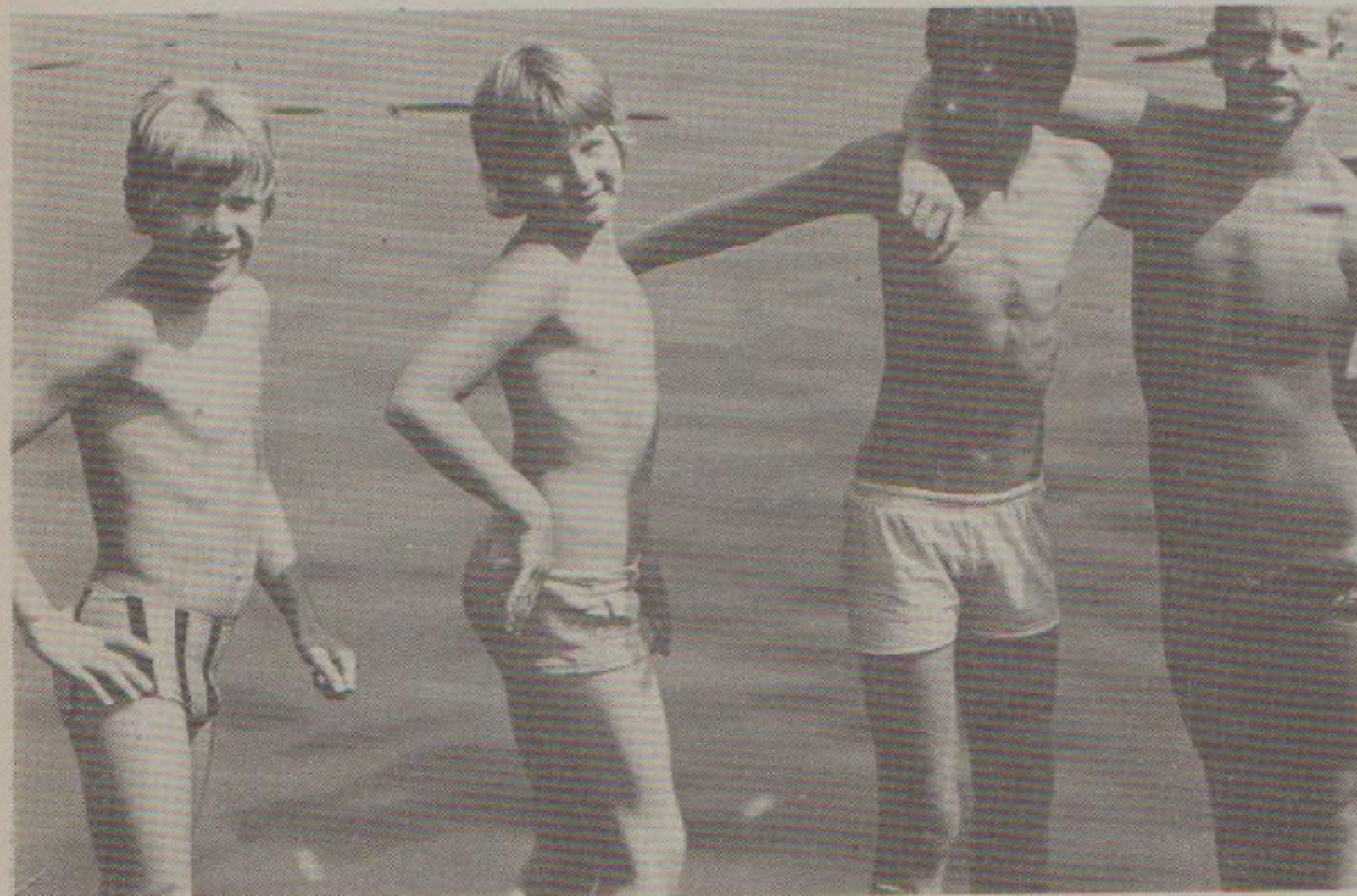
Goor

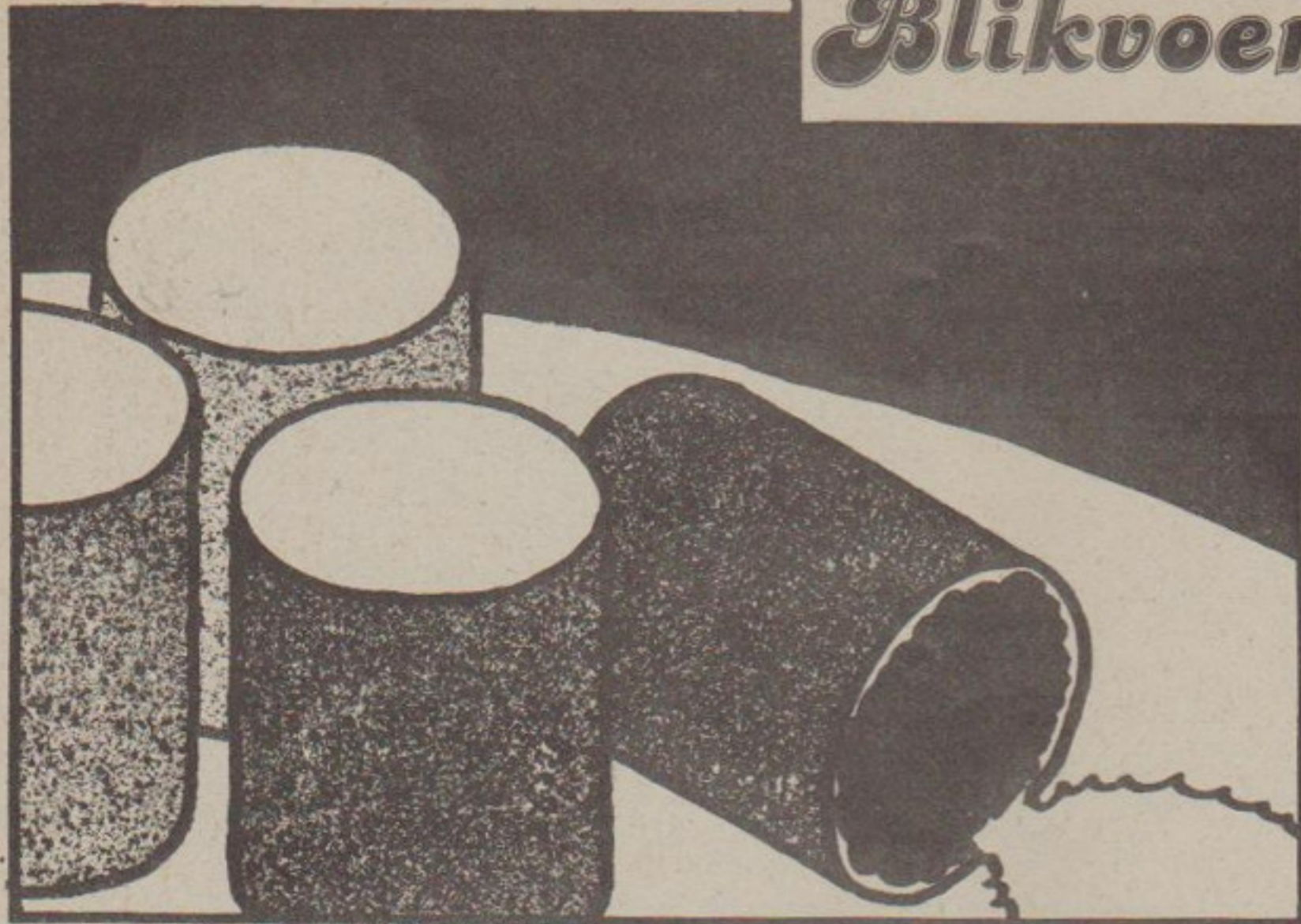
TER ONDERSTEUNING VAN DE GEIJKNAMIGE AKTIE BRACHT KOMITEE KINDERVUIST MET SUBSIDIE VAN TWEE ALTERNATIEVE WATERZUIVERMAARS ALS KINDERSTEM-SPECIAL EEN BEGELIJDEND BOEKJE UIT.

Het boekje bespreekt ontstaan en verloop van de actie en bundelt een aantal reacties van sympathisanten. Letterlijk de keerzijde van het boekje is een bespreking van waarom zwenwater gezuiverd moet worden en hoe het ook 'mens-vriendelijk' anders kan. Verder in dit gedeelte algemene informatie over Kindervuist en Kinderstem.

CHLOOR IS GOOR/VEILIG ZWENWATER, UITGAVE STICHTING KINDERVUIST, POSTBUS 9899, UTRECHT.

HA

Snoesje

DE 15 MINUTEN DURENDE KORTE SPEELFILM "HET SNOESJE VAN DE WEEK" BEHANDELT DE ONMACHTIGE EN BETUTTELEDE POSITIE DIE KINDEREN (DOOR VOLWASSENEN) VAAK TOEBEDEEL KRIJGEN. EEN VOOR DE KRANT GEINTERVIEWD MEISJE VAN 12 JAAR BAALT VAN DIT (OPGELEGDE) SNOESJE-IDEË EN KONCRETISEERT HAAR IDEAAL VAN FILMSTER TOT EEN FANTASIE-FILM WAARIN DE KINDEREN DE MACHT GRIJPEN.

De film is de uiteindelijke weerslag van de ervaringen van een uit vrouwelijke werknemers en studenten bestaande werkgroep van het Instituut voor Ontwikkelingspsychologie te Utrecht.

De werkgroep hield zich al enige tijd bezig met zowel de opgelegde onderdrukte positie van kinderen in het algemeen, als de dubbele onderdrukking van meisjes in het algemeen. 40 Gesprekken met meisjes en jongens van 6 tot 10 jaar en van 10 tot 15 jaar werden op de band opgenomen. Daarin kwam juist de onderdrukking die kinderen vaak voelden tot uitdrukking. Tegelijk ervoeren zij dat ze door vleien en lief doen ook 'macht' over hun opvoeders konden uitoefenen. Deze 'macht' is natuurlijk van een geheel andere orde dan de structurele macht die volwassenen over (hun) kinderen uitoefenen. Uiteindelijk besloot de werkgroep ten behoeve van een groter discussie-bereik de gesprekken met de kinderen te generaliseren (grootste ge-

mene deler) in een korte speelfilm. Inez, een meisje van 12 jaar, wordt geïnterviewd door een journaliste, die de opdracht heeft terug te komen met een verhaal over een lief meisje ("Snoesje van de Week"): gelukkig bezit van de ouders, succesvol op school en grote romantische toekomstplannen. Gaandeweg ontdekken de vrouwen dat de eigen wensen van Inez veel reëler zijn. Ze baalt op school, kan nergens vrij spelen en herkent op straat vele situaties waarin kinderen door volwassenen worden onderdrukt. De film is doorsneden met illustraties van deze reële situaties. Vanuit Inez toekomstwens filmster te worden, fantaseren de vrouwen een in beeld gebrachte film, waarin kinderen de macht grijpen. De onderwijzer wordt gemolesteerd, alle schoolspullen worden verbrand. Terug in de werkelijkheid kijken Inez en de journaliste naar buiten waar kinderen een sneeuwpop bouwen. Een vader komt ZIJN kind halen en sleept het ruw aan de oren mee naar binnen.

Naar mijn gevoel bereikte de film niet zijn doel, namelijk hard te maken dat kinderen structureel door volwassenen worden onderdrukt en bevoogd en betutteld. Het blijft te impliciet en is daardoor wellicht moeilijk voor de doelgroep van 6 tot 15-jarigen te herkennen. De enig aansprekende scène was wat mij betreft de scène, waarin een kind met een hondetuig/halsband bij de winkel aan een haak werd geparkeerd. Gelukkig is er nogal wat begeleidingsmateriaal om het onderdrukkingsmechanisme boven water te krijgen. Allereerst is er een boekje met een beschrijving van het ontstaan en het doel van de film (met spel- en praatsuggesties). Daarnaast ook een aangepast kwartetspel en idem ganzebord ("Het Duvelspel"). In vier kinderkranten staat de weergave van de oorspronkelijke - op band opgenomen - interviews met de kinderen, gerangschikt naar onderwerpen als: moeders, vaders en andere grote mensen; kinderen en feminisme; wat kinderen moeten, kunnen en mogen; meisjes, jongens, vrouwen en mannen. Een bijzonder initiatief van het Instituut om kinderen te helpen hun algemeen onderdrukte positie te doorgronden en voor hen meer handelbaar te maken. Film en verwerkingsmateriaal vormen prima materiaal voor een dergelijke discussie.

VOOR MEER INFORMATIE: INSTITUUT VOOR ONTWIKKELINGSPSYCHOLOGIE, BIJHOUWERSTRAAT 8, 3511 ZC UTRECHT. TELEFOON 030 - 331123.

HA

Menuet

DE DEBUÛTFILM "MENUET" VAN LILLY RADEMAKERS NAAR DE GELIJKNAMIGE NOVELLE VAN LOUIS-PAUL BOON TOONT EEN KLEINBURGELIJK VLAAMS ARBEIDERSMILIEU MET EEN PROMINENTE HOOFDROL VAN AKKHMAL MARIJNISSEN ALS EEN 13-JARIG KITTIJG HUISHOUDSTERTJE.

Hoofdpersoon Paul is een introverte arbeider, die in een vrieskelder van een

foto: Instituut voor Ontwikkelingspsychologie, Utrecht

brouwerij temperaturen opneemt. Hij heeft er zich bij neergelegd nooit verder op te klimmen op de maatschappelijke ladder. Z'n enige 'plezier' is het verzamelen in plakboeken van de meest gruwelijke krantenkoppen, door Rademakers op even sinistere wijze verfilmd en schokkend diverse malen door het verhaal heen gesneden. In contrast hiermee staat Pauls verzameling van bloemenfoto's, welke hij aanlegt uit wikkels van chocolade-repen. Deze liefde voor bloemen deelt hij met z'n rond dertienjarig huishoudstertje Eva. Zij houdt alleen meer van wilde bloemen. Ze is zich bewust van de veranderingen in haar lichaam en geeft daar regelmatig duidelijk blijk van. Hiermee ergert ze Pauls vrouw Mariëtte, die zelf haar seksuele gevoelens duidelijk verdrukt en inruilt ten faveure van de ambitie in het leven verder te komen. Ze verwijt Paul weinig uit te voeren, waarbij ze opkijkt naar schoonbroer André, die het 'gemaakt' heeft als vertegenwoordiger in kinderkleding (welke Mariëtte in elkaar naait). André's versierpogingen leiden tot een verkrachting van Mariëtte, door Rademakers vanuit een nogal feministische visie in beeld gebracht. Terwijl Mariëtte in verwachting raakt gaat Eva steeds meer Pauls gevoelens bespelen. Ze is zich bewust van de aantrekkingskracht die ze op hem uitoefent. Mariëtte, gefirriteerd door haar zwangerschap, ontzegt op een gegeven moment het huishoudstertje, tevens rivaal, de toegang. Na de geboorte van de dochter mag Eva weer terugkomen. Wanneer Mariëtte met de baby uit wandelen is, neemt Eva haar kans waar en zoekt direkt seksueel contact met Paul. Tegelijk fluistert ze hem in het oor dat de baby een dochter van André is. Mariëtte komt onverwachts terug en ziet hoe haar man en Eva met elkaar bezig zijn. Het begint onverwachts te regenen en samen met haar kleine maar nu geaksepteerde rivale haalt Mariëtte de was van de lijn.

Gezien de Belgische koproducent en een vrijwel Belgische cast een voor Vlaamse begrippen nogal gedurfde film. Men kan zich afvragen of de onverwachte regen geen symbolische veroordeling inhoudt van de verhouding tussen Paul en Eva. Erotiek wordt echter niet geschuwd.

Akkemai Marijnissen als Eva krijgt de mogelijkheid volop te laten zien hoe zij haar gevoelens beleeft en met de twee volwassenen weet te spelen. Dat doen ze in feite alle drie, ze draaien om elkaar heen, ze dansen een menuet.

Helaas komt Rademakers (Boon?) niet verder dan wat gestyleerde karaktertrekken, de diepere emoties van de betrokkenen ontbreken (behalve bij Eva). Niettemin fijne ingetogen akteerpresetaties van Hubert Fermin als Paul (heeft die wel gevoel?), Carla Hardy als Mariëtte (wezenloos na de verkrachting) en Akkemai Marijnissen als Eva ("wanneer krijg ik nu m'n veranderingen?"). De door Rademakers verbeelde gruwelijke krantekoppen geven af en toe een behoorlijk schokeffect, wellicht minder geschikt voor personen met een zwakke maag.

Bij de vocretelling die ik zag, had ik nogal moeite met de (toch wel tekenende) reacties van het publiek bij het optreden van Akkemai c.g. Eva; lacherig, want "het is wel een erg rijp meisje" .... verdomme, waarom wordt dat niet als zodanig geaksepteed?! Een kleine, bijzondere en gedurfde film. Een aanrader.

HA

Dallas

MAANDAG 20 SEPTEMBER LICHTTE DE AVRO IN DE STUDIO MET EEN GROOT AANTAL KINDEREN EN VOLWASSEN 'DESKUNDIGEN' HAAR VOORAL ONDER KINDEREN POPULAIRE SERIE "DALLAS" DOOR. DEZE SERIE ZOU MEN EEN EKSPONENT KUNNEN NOEMEN VAN DE ELEMENTEN WAARMEE EEN DERGELIJKE "POPULAIRE" (AMERIKAANSE) SERIE IN ELKAAR WORDT GEZET, MET NAME HET MACHTSMISBRUIK WAT OP GROND VAN GELD WORDT GEPLEEGD EN DE HANTERING VAN STEREOTYPE ROLLENPATRONEN.

Een twaalfjarige jongen vond dat hij van het zakendoen in Dallas kon leren hoe het niet moest; hij wilde eerlijk blijven. Een vader liet zijn dochter juist kijken om te leren hoe onrechtvaardig het was dat geld synoniem bleek met macht.

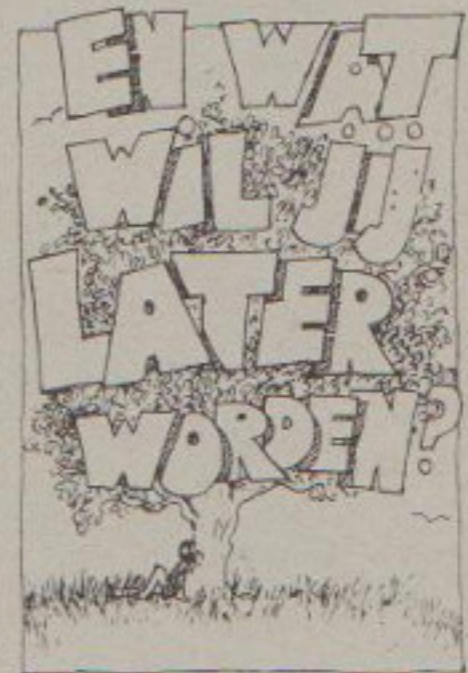
De in de studio aanwezige kinderen waren heel duidelijk over de getoonde rollenpatronen (vrouwen: gehuwd, kinderen, geen drugs, niet vreemd gaan, mooi zijn; mannen: géén kameraadschap, "geestelijk geweld tot op het bot" - presentator Ruid ter Weyden). Wanneer zo'n serie door een Nederlandse omroep zou worden gemaakt, zouden ze "alle feministen op hun dak krijgen". Onderwijsdeskundige dr. Jan Boorsma wees erop dat vele Amerikaanse series berusten op deze vastgeroeste rollenpatronen. Eva Hoornik (radioverslaggeefster) met name kon zich om dit aspect heel kwaad maken.

Illustratief in dit verband was de getoonde scene, waarin een fotograaf bepaalde in welke verleidelijke standen z'n vrouwelijke modellen moesten gaan staan.

Boorsma en onderwijzer Jos Keyzer maakte zich niet alleen zorgen om het plastic karakter van dergelijke series (zeker wanneer met de te verwachten zendtijduitbreiding dit soort series nog vaker te zien zullen zijn), maar ook om het ermee samenhangende groepsgezag van kinderen.

Kinderen die niet over de serie kunnen meepraten worden uitgeloten, je moet wel kijken om 'in te zijn'. Rita Kohnstamm (hoofdredactrice van het blad "Ouders van Nu") blijkt positief te staan tegenover dit groepsgezag: "Als iedereen kijkt, waarom jijzelf ook niet?" Ze maakte zich nog verder belachelijk door te zeggen dat "het een serie is die je lekker boven je eigen wereldje uit tilt, je kunt er zo lekker bij dromen". Deze uitspraak lokt een felle reactie uit van Eva Hoornik, die de serie kwetsend voor vrouwen noemt.

'Deskundige' prof. De Levita (kinderpsychiater) maakt evenals Kohnstamm een nogal merkwaardige indruk door te zeggen dat Dallas een "typisch kinderprogramma is, het prikkelt de idealen; jammer dat die idealen klaarblijkelijk glamour, glitter en rijkdom zijn."

Presentator Ter Weyden irriteerde mij ontzettend door z'n betuttelende houding naar de kinderen: "Jij steekt je vinger op, weet je nog wat het was?"

Het schokkendst was wat mij betreft de konstatering uit een selectie van zo'n honderdenvijftig briefkaarten, dat ouders Dallas ge(machtsmis)bruikten als middel tot beloning of straf (wel of niet kijken). De aanwezig kinderen reageerden hier vol afschuw op.

Werd uit de uitzending wél duidelijk, dat de kinderen de rijkdom en getoonde rollenpatronen afkeurden, niet duidelijk werd waarom de serie zo populair was. Ontmochterend was dienaangaand te zien, hoe een in de uitzending best kritiekvol meisje op het eind, bij een preview van een scene waarin één van de hoofdrolspeelsters zelfmoord dreigt te plegen, zeer ontzet met de handen in het haar zit.

HA

Kinderfilmkrant

MET EEN SUBSIDIE VAN HET KINDER- EN JEUGDFILMPROJEKT "FILMZIJN" KON IN EEN OPLAGE VAN 10.000 STUKS DE EERSTE "KINDERFILMKRANT" VERSCHIJNEN. 8 PAGINA'S A3-FORMAAT MET EEN BINNENKADER VAN 3 PAGINA'S SPECIAAL VOOR KINDEREN.

Het 'volwassen-gedeelte' begint met een beschouwing van Ruud Bruinen van het filmhuis Nijmegen over de ontwikkelingen rond kinderfilms in Nederland en de vertoningen in gespecialiseerde centra als Kinderfilmhuizen. Verder een lang verslag over een discussie rond "wat is een goede kinderfilm", een lijst van Kinderfilmhuizen, een inventarisatie per 1 september 1982 van nieuwe kinderen jeugdfilms, een bijdrage over hoe de

Stichting Muische Vorming Enschede helpt bij de vertoning van kinderfilms op school en aandacht voor de rond Kerstmis uitkomende nieuwe film van Karst van der Meulen. Het 'kindergedeelte' geeft de meningen van kinderen over diverse films (waaronder "Ik ben Maria", onlangs op de VPRO-televisie) en een verslag over de winnaars van een scenariewedstrijd voor de jeugd.

Storend vind ik het taalgebruik in het 'volwassen-gedeelte' van de krant, met name de moeilijke termen in de bijdrage van Ruud Bruinen. Juist nu kinderen op het gebied van (kinder)film langzaam aan niet meer worden gezien als object maar als subjeet, moet men er voor waken niet óver hen en op afstandelijke wijze (in volwassen termen) over voor kinderen minder direkt aansprekende zaken als planning en organisatie te gaan schrijven. Zo verlies je direkt weer het nu op te bouwen vertrouwen.

De redactie van de Kinderfilmkrant is erg benieuwd naar reacties en wat de belangstelling is om een eventuele levensvatbaarheid van de krant te garanderen. Men wil in 1983 echt beginnen met 4 (kwartaal)nummers per jaar, te verwachten abonnementskosten f 10,-. Graag reacties dienaangaand naar: KINDERFILMKRANT, OUDE ZIJDS VOORBURG-WAL 129, 1012 EP AMSTERDAM.

HA

Alice

MAANDAGAVOND 20 SEPTEMBER ZOND DE AVRO EEN APLEVERING VAN DE SERIE "ALICE" UIT, WAARIN DE TWAALFJARIGE TOMMY "SEKSUELE" VOORLICHTING KREEG. EEN ILLUSTRATIEVE UITZENDING VOOR WAT BECREFT DE KONSERVATIEVE AMERIKAANSE MENTALITEIT ROND SEKSUALITEIT.

Philip McKeon als Tommy

Tot dusverre vond ik het in de serie al steeds irritant dat Philip McKeon als Tommy door de tektschrijvers (c.q. de producenten en geldschietters) werd toebedeeld met dubbelzinnige "wisecracks", waarop de omgeving dan nogal aanmatigend reageerde met "wat een leuk wijs kind toch". De serie (of: de kommercieel belanghebbenden) toonde zo weinig respect voor het enige aanwezige kind. In de bewuste aflevering moest Tommy zo nodig de feiten des levens leren. Televisie-moeder Alice werd het prototype van de verontruste, konservatief denkende Amerikaanse: "seks is vies, daar is zo'n jongen nog niet aan toe, hij moet toch eerst leren wat liefde is". De eethuiseigenaar Mel vond een getoonde voorlichtingsfilm maar smerlapperij. Het kwam erop neer dat een spontane jongen werd gefrustreerd door de plotseling noodzakelijke denkbeelden van de volwassenen over wat wel en niet goed voor hen zou zijn. Het programma toonde eens te meer de dubbelzinnigheid en onrechtstreeksheid van Amerikanen op het gebied van seksualiteit aan. Het wordt tijd dat "spontane wijze kinderen" eindelijk eens een keer serieus worden genomen.

HA

Snoepgoed

Straf

OP 7 NOVEMBER WORDT IN AMSTERDAM EEN SPECIALE DAG GEORGANISEERD OVER "STRAF". IN DE VOORBEREIDING WERKEN ONDER MEER DE REDAKTIE VAN DE JONGERENKRANT VRIJBRIEF, DE BELANGENVERENIGING MINDERJARIGEN, DE BOND VAN WETSOVERTREDERS EN DE VVDM SAMEN.

Er wordt nogal wat afgestraft op school, in kindertehuizen, psychiatrische inrichtingen, gevangenis, in het leger en gewoon thuis. Vreemd genoeg is er over straf juist heel weinig in het algemeen bekend. Ieder heeft wel zo zijn eigen ervaringen maar hoeveel en hoe erg er nu eigenlijk in het algemeen gestraft wordt, dat blijft gissen. Daarom wil men voor deze dag graag ervaringen boven tafel krijgen, met name van jongeren tot ca. 25 jaar. Het is belangrijk dat er ervaringen van te voren toegestuurd worden, zodat ze op 7 november naar buiten gebracht kunnen worden. Graag dus schrijven of vertellen over je persoonlijke ervaringen. Het mag ook anoniem. Je kunt schrijven naar:

Strafproject Vrijbrief,
Oranje Nassaulaan 51,
1075 AK Amsterdam.

Je kunt ook bellen, elke werkdag van 2 tot 5 's middags en woensdag zelfs tot 9 uur 's avonds. Het telefoonnummer is 020 - 73 68 69.

BF

Ook zo'n klap?

BIJ DE AANVANG VAN HET NIEUWE WINTERSEIZOEN HEEFT DE VPRO ZIJN NIEUWE PROGRAMMERING BEKEND GEMAAKT. DAT DE VPRO-RADIO BETREFT HEEFT DIT TOT INGRIJPENDE VERANDERINGEN GELEID. HET RADIO-AANBOD WAS TOT NU TOE VERDEELD OVER EEN AANTAL OPMERKELIJKE PROGRAMMA'S MET ELK EEN

EIGEN IDENTITEIT EN AANPAK. VANAF OKTOBER ECHTER VERDWIJNEN DE MEEST GEPROFITEERDE PROGRAMMA'S OM PLAATS TE MAKEN VOOR DE NIEUWE, THEMATISCHE AANPAK.

Deze nieuwe aanpak houdt in, dat een bepaald thema gedurende 66n maand van alle kanten belicht wordt in (in principe) alle radioprogramma's van de VPRO. De thema's die voor het komende seizoen genoemd zijn, zijn: Weg uit Nederland, Oud in Nederland, Oost-West, Vrouwen, de Toekomst en een sociaal-ekonomisch thema. Het ingrijpende van deze nieuwe aanpak is het verdwijnen van een aantal programma's. Met name "Ook zo?" en "Klap op je kop" hebben in de afgelopen twee jaar in een duidelijke behoefte vervuld. Betekent het verdwijnen van deze twee programma's dat de VPRO zich niet meer zal bezighouden met kinderen en de homo-emancipatie beweging? In een interview tocht Jan Haasbroek, directeur VPRO-radio (VPRO-gids, nr. 39) zich optimistisch: de typische "Ook zo?" onderwerpen kunnen heel goed binnen de thema's worden behandeld. Als het gaat over Oud in Nederland, dan is binnen dat thema ruimte om aandacht te geven aan de positie van de oudere homoseksuele, stelt hij.

Zo dit zou gelden voor "Ook zo?" (hoewel dit dus nog moet blijken), met "Klap op je kop" is het veel triester gesteld. Want dit programma werd niet alleen voor kinderen gemaakt, het unieke zat 'm juist in het feit dat het ook DOOR kinderen werd gemaakt. En hoe moet dat dan straks binnen de thematische aanpak? Een maand lang een uitsluitend voor kinderen interessant onderwerp behandeld in programma's die uitsluitend door kinderen geproduceerd en gepresenteerd zullen worden? Geloof daar maar niets van. Overigens, die voor het komende seizoen opgesomde thema's hebben niets van doen met kinderen en hun emancipatie in Nederland.

Hoewel de thema-filosofie van de VPRO er op het eerste gezicht heel nobel uitziet, is het toch een stap terug. De VPRO stelt geen zendtijd meer beschikbaar voor groeperingen, die er behoefte aan hebben om zich in de ether te presenteren. Geen mogelijkheid meer om nieuws te brengen, dat door de grote media is blijven liggen. Verbijsterd moeten we aanzien, dat "ruimte geven aan minderheden in de samenleving" vervangen wordt door "praten over de grote verbanden". De VPRO-radomakers zullen wel even vaststellen welke thema's (en dat kunnen er in één seizoen maar een paar zijn) interessant genoeg zijn om uitgebreid door hen belicht en genalyseerd te worden. Deze houding is niet alleen arrogant, maar gaat ook nog voorbij aan het feit, dat zelfs radio-makers niet precies op de hoogte zijn van wat er zoal in de samenleving borrelt.

Nadat de Volkskrant de kinderpagina "Piepschuim" opdekte en Vrij Nederland de ruimte voor "De Blauw gevulde Kiel" reduceerde, schaarft nu ook de VPRO zich in het rijtje progressieve media-makers, die zich na aanvankelijke interesse voor kinderen weer gaan bezighouden met Grote Mensen Zaken. Voor kinderen blijft alleen nog het radio-programma "Schuurpapier" van de VARA over (op woensdagmiddag, Hilversum 2, van 14.00 tot 14.30 uur). Hoe lang nog?

RW

Kinderborst

KOMITEE KINDERVUIST HEEFT HET STADIUM BEREIKT WAAPIN ANDEREN KOMEN AANDRAGEN MET AKTIEMOGELIJKHEDEN. NA "STOP DE KINDERMOORD" MET DE DAG VAN DE KINDERSTRAAT IS DAT NU "NATURISME" (82/3), KWARTAALBLAD VAN DE NEDERLANDSE FEDERATIE VAN NATURISTENVERENIGINGEN.

"Naturisme" gaat kort in op het succes van de chlooraktie en stelt de kindervuisten dan voor in de zwembaden aktief te blijven met een aktie tegen de topjes, de bikinibovenstukjes die meisjes (moeten) dragen ook al krijgen ze pas over tien jaar borsten.

Kleuters zouden helemaal zonder badkostuum moeten moegen zwemmen, aldus het NFN-orgaan, dat in de laatste alinea van het betreffende stukje zichzelf corrigeert tot: alle kinderen zouden bloot moeten mogen zwemmen als ze dat liever willen.

Duidelijk als het is waarvoor "Naturisme" is, onduidelijk blijft het waartegen het blad zich richt. Tegen zwembaddirekties, tegen plaatselijke politieverordeningen, tegen artikel 239 WvS of toch tegen in hun ogen preutse kinderen? Je kan je verder afvragen waarom de NFN Kindervuist voor haar naturistische karretje wil spannen, terwijl zij zelf over een jeugdorganisatie, de JNFN beschikt.

Als de NFN een van haar prachtige terreinen nu eens gratis beschikbaar stelde voor Kindervuist-kampen, zou er dan niet te praten zijn over een Kindervuist-aktie ten bate van NFN-propaganda.

GG

posters

*houden van kinderen
zoals niemand anders*

rustig praten over pedofilie kan

bestelnummer 102

BAAS IN EIGEN BROEK

WIJ BESLISSEN
-ZELF WIE LOVER ONZE SEKS-
JIJ TOEGHOOR?

NIKS VERBODT EEN DEMONSTRANTE POSTER TE SMOAC VERBODEN

bestelnummer 101

prijs per poster: **1.50**

beide poster zijn uitgevoerd in vierkleurendruk, formaat ca. 40 x 60 cm. verzending in stevige koker.

buttons

VIJF BUTTONS formaat 55 mm blauw of rood.

- 201: KINDERLOKKER MAG IK MEE ?
- 202: KINDERSEKS VRIJ !
- 203: KIND WAT BEN JE LIEF !
- 204: JONG GELEERD OUD GEDAAN EN SEKS DAN ?
- 205: HEEFT EEN KIND GEEN RECHT OP SEKS ?

prijs per button: **1.50**

leer ze vrijen niet af bestelnummer 301.

is een informatiebrochure voor mensen, die met kinderen omgaan en gaat in op de manier waarop kinderen met seks omgaan, hoe zij hierin vaak door volwassenen worden geremd. Een pleidooi voor seksuele opvoeding van kinderen. 20 pagina's geïllustreerd, formaat A 5. prijs **1.50**

groot en klein INFORMATIE OVER PEDOFILIE.

Deze uitgave bevat een aantal artikelen over pedofilie, kinderseks en seksuele opvoeding. Speciaal samengesteld als basisinformatie voor ouders, opvoeders, scholieren, hulpverleners. Eenvoudige, helder geschreven artikelen. Dringen de lezer geen mening op, maar zetten hem wel aan het denken over deze onderwerpen. 36 pag. geïllustreerd. form. A.4. bestelnr. 502. Prijs: **4.-**

leeftijdsgrenzen in de zedelijkheidswetgeving bescherming of bedreiging? bestelnummer 601.

Een commissie uit de NVSH hield zich bezig met het ontstaan, gevolgen en alternatieven voor de zedelijkheidswetgeving. In dit rapport komt zij tot een aantal stevig gefundeerde conclusies en aanbevelingen m.b.t. herziening. Met name waar het gaat om leeftijdsgrenzen. 48 pagina's formaat A.4. derde druk. Prijs: **7.50**

het seksuele aspect van pedofiele relaties

Onderzoeksrapport (het eerste, waarin kinderen zelf aan het woord komen) naar de ervaringen van kinderen (25 jongens) in ped. relaties. Veel nadruk op de waarde/betekenis die de kinderen zelf geven aan hun seks contacten met volwassenen. Centraal hierin staat de seksualiteit. 136 pagina's A.4. bestelnummer 602. prijs: **13.-** Aansluitend op dit rapport is inmiddels ook verschenen: **ERVARINGEN VAN JONGENS IN PEDOFIELE RELATIES.**

In dit rapport nog meer aandacht voor het verhaal van de jongens zelf. Niet de seks, maar de gehele relatie staat centraal in dit rapport. Hoe komt een relatie tot stand? Hoe lang duurt deze? Hoe vaak zien ze elkaar? Waarom wil een kind zo'n relatie? Beide rapporten zijn onafhankelijk van elkaar leesbaar. 112 pagina's A.4. bestelnr. 603. prijs: **12.-**

pedofilie GG pamflet nr.4. van de PSVG. Nu al de 2e druk van deze uitstekende folder, met daarin adviezen voor ouders, kinderen, onderwijzers en pedofielen. Geeft eerlijke, goede informatie. bestelnummer 701. Prijs: **1.50**

seks is meer... dan recht op en neer !

Voorlichtingsboek voor jongeren, waarin ook uitgebreid wordt ingegaan op andere seksuïtingen, naast de "normale" heterofiele gedragingen. Een erg goed boek. Met veel foto's en tekeningen. 184 pag. 15 x 22 cm. bestelnummer 801 prijs: **8.50**

Vies is lekker Ivan Wolffers. bestelnr. 802.

Het betere voorlichtingsboek voor kinderen. Niet alleen maar informatie over kindertjes maken, maar eerlijke informatie over alles wat met seks te maken heeft. Geschreven in een voor kinderen niet alleen begrijpelijke, maar vooral aantrekkelijke stijl. Geen moeilijke foto's, wel leuke tekeningen. Kortom, het voorlichtingsboek voor kinderen van nu. 96 pag. geïllustreerd, form. 13 x 21 cm. prijs: **15.-**

en me vriendje houdt van mij ! bestelnr. 803

Seksuele ervaringen in je jeugd? De meeste mensen zijn ze "vergeten", zodra ze volwassen zijn. In dit boek komen 23 mensen aan het woord, die vertellen van hun ervaringen op seksueel gebied vóór hun 16e jaar. Positieve, negatieve ervaringen. Homofiele, heterofiele, pedofiele ervaringen, incest, alles komt ter sprake in dit boekje. Beslist de moeite waard. Een uitgave van de st. uitg. NVSH. 128 pag. formaat A.5. tweede druk. Prijs: **13.-**

Wat doe jij met mijn kind?

In dit, in de gevangenis geschreven, dagboek vertelt Sytze van der Velde over zijn ervaringen met ouders, kinderen, de rechterlijke macht en de maatschappij. Hoewel geschreven binnen de beklemmende muren van een cel, reikt het blikveld van de schrijver verder, dan zijn eigen situatie: zijn boek is tevens een pleidooi voor meer begrip voor pedofielen, voor het wegnemen van hardnekkige vooroordelen, die bij veel mensen leven. In het boek is een bijdrage opgenomen van de sociaal psycholoog Theo Sandfort. 128 pag. formaat 12 x 20 cm. bestelnr. 804. Prijs: **14.90**

aan leven kom je niet meer toe bestelnr. 1001.

is de titel van een door de VPRO radio uitgezonden, gedramatiseerde documentaire, gebaseerd op het boek "Wat doe jij met mijn kind?" Deze documentaire is erg geschikt als inleiding voor voorlichting, maar ook voor mensen, die zichzelf nader willen informeren over pedofilie. Verkrijgbaar op BASF c 60 cassette. Speelduur 55 minuten prijs: **8.-**

tinka en andere *vieze* verhalen voor kinderen. is een heel leuk boekje voor kinderen van ca. 7-10 jr met verhalen over homofilie, pedofilie, kinderseks, vooroordelen, leefgemeenschappen etc. Korte, maar voor kinderen herkenbare verhalen. Ook door de uitvoering (gekleurde pagina's) een aantrekkelijk boek voor kinderen. 96 pagina's geïllustreerd. formaat 19 x 19 cm. bestelnr. 805. Prijs: **9.-**

bestel deze uitgaven door storting van het verschuldigde bedrag, verhoogd met 5,- verzendkosten op giro nr. 3300542 t.n.v. stichting jep eindhoven. **VERMELD DUIDELIJK AANTAL EN BESTELNUMMERS.** Of stuur een briefje met daarin girobetaalkaart, betaal- of eurocheque (alleen bedrag en handtekening, eventueel pasnr.) aan: stichting jep eindhoven postbus 440 5600 ak eindhoven **PRIJSWIJZIGINGEN VOORBEHOUDEN.**

Vragen, nadere informatie, ook over korting bij afname van grotere aantallen bij:

stichting jep eindhoven

postbus 440 eindhoven tel.: 040-418260

Plakplek

ZEELAND

De AWG Zeeland is in sterkte dermate teruggelopen dat Postbus 201 te Middelburg voortaan alleen nog als contact-adres zal kunnen functioneren.

Thema-avonden

De thema-avond van de AWG Utrecht die we de vorige maal aankondigden voor 14 oktober is wegens voorbereidingsproblemen uitgesteld tot 12 november. Het thema is nog steeds KINDERPORNO en het begint ook om 20.00 uur aan de Wittevrouwensingel 100 in de Domstad. In het forum nemen plaats Els Peters, Bob Ferguson en Theo Sandfort: namen die voor NIKS-lezers geen introductie nodig hebben.

Twee dagen tevoren, op 10 november dus, houdt de AWG Den Haag haar thema-avond in het pand Groot Hertoginnelaan 203. Spreker is de chef van de Haagse zeden- en kinderpollitie, commissaris Anneke Visser. Verder vervulde zij dezelfde functie in Utrecht. Ook deze avond neemt om 20.00 uur een aanvang.

Agenda

OA = Open Avond

Tenzij anders vermeld beginnen de bijeenkomsten om 20.00 uur en worden ze gehouden op de adressen die in de adreslijst op bladzijde 2 bij de betreffende plaatsen zijn vermeld.

oktober

- 2 WOPJE-vergadering, NVSH-pand Utrecht, Wittevrouwensingel 100, 10.30 u.
- 5 Spreekuur Groningen, Kraneweg 56
- 8 OA Utrecht (dus geen thema-avond)
- 9 Verenigingsraad NVSH, Amershof, Snouckaertlaan 5, Amersfoort, 10.30 u.
- 13 OA Den Haag
- 18 OA Nijmegen, Bloemerstraat 90
- 19 OA Amsterdam
- 29 OA Deventer
- 30 Jubileum-themadag PSVG, akademie 'de Horst', Driebergen, 10.00 u.

november

- 2 Spreekuur Groningen, Kraneweg 56
- 3 LWGJ-ledenvergadering, trefcentrum 'de Feniks', Stationsweg 112, Den Haag, 19.45 u.
- 4 OA Rotterdam
- 10 Thema-avond Den Haag met commissaris Anneke Visser van de zedenpolitie
- 12 Thema-avond Utrecht over kinderpornografie, met Els Peters, Bob Ferguson en Theo Sandfort
- 15 OA Nijmegen, Bloemerstraat 90
- 16 OA Amsterdam
- 26 OA Deventer, Smedenstraat 98

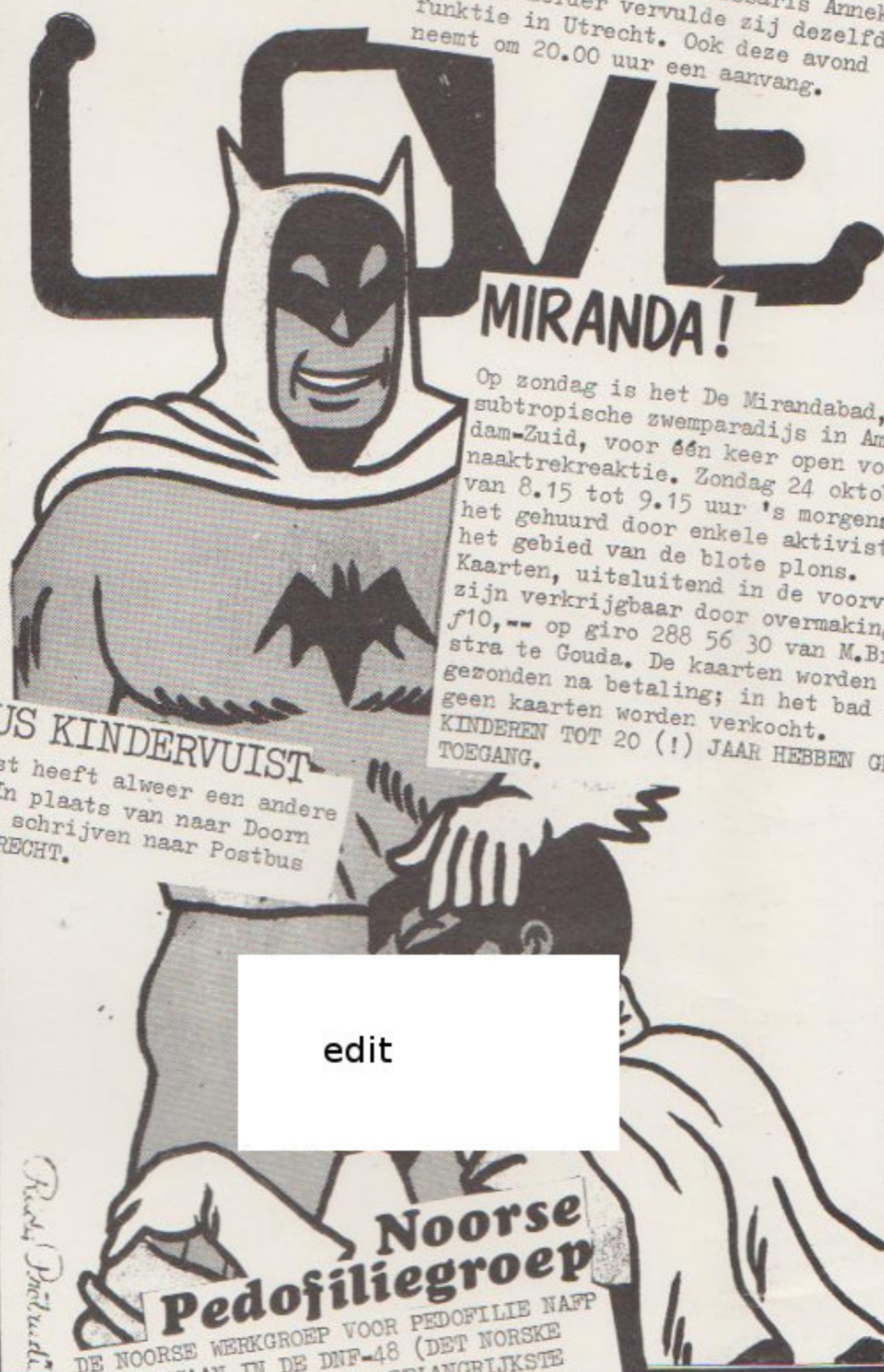
december

- 2 OA Rotterdam
- 4 WOPJE-vergadering, NVSH-pand Utrecht, Wittevrouwensingel 100, 10.30 u.
- 7 Spreekuur Groningen, Kraneweg 56
- 8 OA Den Haag
- 10 OA Utrecht
- 15 LWGJ-ledenvergadering, trefcentrum 'de Feniks', Stationsweg 112, Den Haag, 19.45 u.
- 20 OA Nijmegen, Bloemerstraat 90
- 21 OA Amsterdam
- 31 OA Deventer, Smedenstraat 98

enz...

NIKS
1982
nr. 8

23

by Rudy Protrudi

DE NOORSE WERKGROEP VOOR PEDOFILIE NAFF IS OPGEGAAN IN DE DNF-48 (DET NORSKE FORBUNDET AV 1948), DE BELANGRIJKSTE HOMOSEKSUELE ORGANISATIE IN NOORWEGEN.

Officieel is de NAFF ontbonden en overgegaan in een Pedofilie-groep binnen het DNF-48. De voormalige NAFF ziet deze overgang zelf als een duidelijke verbetering, enerzijds doordat de leden nu meer faciliteiten geboden kan worden, en anderzijds doordat het een erkenning inhoudt van het belang van de pedofilie-strijd door de homo-beweging.

POSTBUS KINDERVUIST

Kindervuist heeft alweer een andere postbus. In plaats van naar Doorn moet je nu schrijven naar Postbus 9899 te UTRECHT.

NIKS

Postbus 6614

3002 AP Rotterdam

port payé
port betaald
UTRECHT